

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

AĞAÇLARIN SEVDİĞİ ADAM

ALGERNON BLACKWOOD

Türkçede İlk Defa

dedalus

Çeviren: L. Pelin Ediş

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Güçlü Yalnızlıklara

© Dedalus Kitap - 2023

Yazar: Algernon Blackwood

Kitabın Adı: *Ağaçların Sevdığı Adam*

Orijinal Adı: *The Man Whom The Trees Loved*

Çeviren: L. Pelin Ediş

Sertifika No: 49834

ISBN: 978-605-7639-94-3

Dedalus Kitap: doksan bir

Roman: iki yüz doksan dört

Birinci Baskı: şubat iki bin yirmi üç

Yayın Yönetmeni: Faruk Akhan

Çeviri Editörü: Yasin Öner

Son Okuma: Cenk Karagören

Sayfa Düzeni: Burhan Üçkardeş

Kapak Tasarım: Ömer Faruk Yıldız

Baskı-Cilt: Repar Tasarım Matbaa, Yenibosna

Merkez Mh. Cemal Ulusoy Cd. No: 43

Bahçelievler/İstanbul (Sertifika No: 40675)

*Tüm hakları saklıdır.
Tanıtım için yapılacak
kısa alıntılar dışında
yayıncının yazılı izni
olmaksızın hiçbir yolla
çoğaltılamaz.*

Osmanağa Mh. Vahap Bey Sk. No: 17 D: 10
Kadıköy/İstanbul

www.dedalus.com.tr

Tel: +90 216 418 04 38

Mail: dedalus@liberplus.com.tr

Dedalus Kitap, Liber Plus Yay. ve Org. Tic. Ltd. Şti.'
tescilli markasıdır.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Ağaçların Sevdiği Adam

Algernon Blackwood

Çeviren
L. Pelin Ediş

Çeviri Editörü
Yasin Öner

Algernon Blackwood

Shooter's Hill'de doğdu ve Wellington Koleji'nde eğitim gördü. Kanada'ya giderek, çiftçilik, otel işletmeciliği yaptı. New York şehrinde çeşitli gazetelerde muhabirlik yaptı ve denemeler yayımladı. Otuzlu yaşlarının sonlarında İngiltere'ye geri döndü ve doğaüstü, gizemli hikâyeler yazmaya başladı. Ondan fazla kısa öykü kitabı, on dört roman, birkaç çocuk kitabı ve yayımlanmayan birkaç oyun kaleme aldı. 1951'de Beckenham'da öldü.

I

Ağaçları, onların temel niteliklerine dair kâhinlere özgü bir içgüdüyle resmediyordu. Onları anlıyordu. Örneğin bir meşe ormanında neden her bir ağacın diğerlerinden tamamen farklı olduğunu ve dünyadaki herhangi iki kayın ağacının birbirine benzemediğini biliyordu. İnsanlar ondan en sevdikleri ıhlamur ya da salkım huş ağacının resmini yapmasını isterlerdi, çünkü o bir ağacın tekilliğini, bazılarının bir atın tekilliğini kavradığı gibi kavrayabiliyordu. Bunu nasıl başardığı bir bilmeceydi, çünkü hiç resim dersi almamıştı, çizimleri çoğu zaman feci hatalarla doluydu ve bir ağacın kişiliğini düzgün ve şeffaf bir tarzda algılasa da onu resmediş biçimi neredeyse gülünç sayılırdı. Yine de çizdiği ağacın karakteri ve kişiliği fırçasından canlanarak; parlayarak, kaşlarını çatarak, düşleyerek, duruma göre dostça ya da düşmanca, iyi ya da kötü ortaya çıkardı. Tuvalde beliriverirdi.

Dünyada resmedebileceği başka hiçbir şey yoktu; çiçekleri ve manzaraları kargacık burgacık bir bulantı haline getirirdi, insanları çizme bakımından çaresiz ve umutsuzdu, hayvanlar için de durum böyleydi. Bazen gökyüzünü ya da rüzgârın yapraklar üzerindeki bıraktığı etkiyi resmedebiliyor, ama ilkesel olarak bunlardan yine de uzak duruyordu. Sevginin yönlendirdiği içgüdüsunü akıllıca takip ederek ağaçlarda karar kılmıştı. Bir ağacın neredeyse canlı bir varlık gibi görünmesini sağlaması ise fazlasıyla dikkat çekiciydi. Tekinsiz bir durum gibi hissettirdiği bile söylenebilirdi.

“Evet, Sanderson bir ağacı resmederken ne yaptığını biliyor!” diye düşünüyordu, Orman Bakanlığı’ndan daha yeni emekli olmuş yaşlı C. B. David Bittacy. “O ağacın neredeyse hışırtısını duyabilirsiniz. Kokusunu alabilirsiniz. Yapraklarının arasından damlayan yağmuru hissedebilirsiniz. Dalları sanki hareket ediyormuş sanabilirsiniz. Giderek belirginleşir.” Bu sözleriyle bir bakıma memnuniyetini de dile getiriyordu Bay Bittacy; hem yirmi ginesini iyi harcadığına kendini ikna etmek (çünkü karısı aksini düşünüyordu) hem de çalışma masasının üstüne çerçevelenmiş, güzel ve yaşlı sedir çiziminde yatan yaşamın o esrarengiz gerçekliğini açıklamak içindi bu.

Yine de genel kaniya göre Bay Bittacy’ye aksi dememek için kendisi ciddi olarak kabul edilirdi. Çok az kişi onda, Doğu dünyasının balta girmemiş ormanlarında geçirdiği yılların kazandırdığı, gizliden gizliye inatla sürdürdüğü doğa sevgisini sezmişti. Bir İngiliz için tuhaf bir durumdu bu, muhtemelen Avrasyalı atalarından kaynaklanıyordu. Gizliden gizliye ve sanki biraz utanıyormuş gibi, kendi mizacına pek uymayan ve yoğunluğu açısından alışılmadık bir güzellik duygusunu içinde canlı tutmuştu. Özellikle de ağaçlardı bu duyguyu besleyen. Öte yandan ağaçları anlıyor, onlarla incelikli bir birliktelik kurduğu duygusunu hissediyordu; belki de onlara bakarak, koruyarak, kollayarak geçirdiği yıllardan, onların büyük gölgelerinin arasındaki yalnız yıllarından doğmuştu bu. Elbette bunları büyük ölçüde kendine saklıyor, çünkü içinde yaşadığı o dünyayı biliyordu. Bir dereceye kadar karısından da saklamaktaydı. O dünyanın aralarına girdiğini, karısının bundan korktuğunu, buna karşı çıktığını biliyordu. Ama karısının bilmediği ya da en azından henüz fark edemediği şey, ağaçların onun hayatı üzerinde sahip olduğu güç idi. Karısının korkusunun, Hin-

distan'da geçirdiği o yıllardan kaynaklandığını düşünüyor-
du: Görevi gereği haftalarca ondan uzaklaştırıp balta girme-
miş ormanlara sürüklenirken, karısı evde başına gelebilecek
her türlü kötülükten dolayı korkardı. Bu da elbette, ona halâ
tesir eden ve yapışıp kalan orman tutkusuna karşı o içgü-
düsel muhalefetini açıklıyordu. Karısının bu karşıtlığı, onun
sağ salim dönmesini yalnızlık içinde beklediği o endişe dolu
günlerin doğal bir devamıydı.

Evanjelic bir din adamının kızı olan Bayan Bittacy fe-
dakâr bir kadındı ve çoğu zaman kocasının sevinçlerini ve
üzüntülerini kendini yok sayma noktasına kadar paylaşma-
yı bir görev olarak görmekten mutluydu. Ancak bu ağaçlar
meselesinde diğer her şeye göre daha az başarılıydı. Uzlaşıl-
ması zor bir sorun olarak kalmıştı bu durum.

Örneğin, karısının bahçelerindeki sedirin bu çizimine
asıl itirazının aslında ona biçilen fiyata değil, bu alışverişin
ortak çıkarları arasındaki -bu tek ama derin- ucurumu vur-
gulama biçimindeki tatsızlığa olduğunu biliyordu.

Sanatçı Sanderson bu tuhaf yeteneğiyle çok az para ka-
zanıyordu; bu tür siparişler fazlasıyla seyrek ve azdı. Güzel
ya da ilginç ağaçlara sahip olup da onları resmettirmek is-
teyenlerin sayısı gerçekten de çok azdı ve kendi zevki için
yaptığı "çalışmaları" da yine kendi zevki için saklıyordu. Alı-
cıları olsa bile onları satmazdı. Onları sadece birkaç kişi, çok
yakın dostları görebilirdi, çünkü onları kavrayamayanların
anlayışsız eleştirilerini duymaktan hoşlanmazdı. Kalemine
gülünmesini önemsemediğinden değildi bu -böylesi eleş-
tirileri küçümseyerek de olsa kabul edebilirdi- ama ağacın
kişiliğiyle ilgili sözler onu kolayca yaralayabilir ya da kızdı-
rabilirdi. Onlarla ilgili küçümseyici gözlemlere, sanki kendi
adına cevap veremeyecek durumdaki bir arkadaşına yapılmış
bir hakaret gibi içerlerdi. Anında ayaklanırdı.

“Gerçekten olağanüstü,” derdi örneğin sanatından anlayan bir kadın, “gerçekte tüm selviler birbirinin *tıpatıp* aynıysiyken, bu selviyi ayrı bir birey gibi gösterebilmeniz.”

Bu yerinde iltifat doğru, gerçek bir şeye parmak basmaya çok yaklaşmış olsa da Sanderson, kadın sanki hemen yanlarındaki bir arkadaşını küçümsemiş gibi kızardı. Aniden onun önüne geçer ve resmi duvara doğru çevirirdi.

“Neredeyse şunun kadar tuhaf,” diye kaba bir şekilde cevap verirdi, onun aptalca vurgusunu taklit ederek, “gerçekte bütün erkekler birbirinin *tıpatıp* aynıysiyken, kocanızda bir özgünlük olduğunu sanmanız kadar, Madam!”

Kadın için kocasını kalabalıktan ayıran, onunla evlenmesine neden olan tek şey para olduğu için, Sanderson’ın o aileyle olan ilişkisi o anda sona ermişti. Belki de hassasiyeti bir parça hastalıklıydı. Her halükârda kalbine ulaşmanın yolu ağaçlarından geçiyordu. Ağaçları sevdiği söylenebilirdi. Onlardan kesinlikle muhteşem bir ilham alıyordu ve bir adamın ilham kaynağı ister müzik, din isterse bir kadın olsun, eleştirmesi asla güvenli bir konu değildir.

“Bayan Bittacy, sedir ağacını kastederek, “Çim biçme makinesine bu denli ihtiyacımız varken, bunun biraz abartılı olduğunu düşünüyorum, canım,” dedi. “Ama sana bu denli büyük bir zevk verdiği için...”

“Bana bir günü hatırlatıyor, Sophia,” diye cevap verdi yaşlı adam, önce gururla karısına, sonra da sevgiyle resme bakarak, “artık üstünden çok zaman geçti. Bana başka bir ağacı hatırlatıyor, bahar zamanı çimenleri, leylakların içinde öten kuşları ve bir sedirin altında sabırla bekleyen muslin elbiseli birini; resimdeki sedir o değil, biliyorum, ama...”

“Bunu beklemiyordum,” dedi hayıflanarak karısı, “okul sınıfında ateş yakmak için köknar kozalağı topluyordum...”

“Kök nar kozalağı sedir ağacında yetişmez tatlım ve benim gençliğimde haziran aylarında okulda ateş yakılmazdı.”

“Her neyse, zaten aynı sedir de değil.”

“Onun hatırına bütün sedirleri sever oldum,” diye cevap verdi Bay Bittacy, “ve bana senin halâ o aynı genç kız olduğunu hatırlatıyor.”

Oda boyu ilerleyip kocasının yanına gitti ve birlikte pencereden dışarıya, tek başına o yaşlı Lübnan sedirinin durduğu Hampshire’daki evlerinin çimenlerine baktılar.

“Her zamanki gibi hayallerle dolusun,” dedi nazıkçe karısı, “ve yaptığın ödeme için de hiç pişman değilim, gerçekten. Sadece çiziminde ağacın aslı olsaydı daha gerçekçi olurdu, değil mi?”

“O ağaç yıllar önce yerle bir oldu. Oradan geçen yıl geçtim, ondan geriye hiçbir iz kalmamış,” diye cevap verdi David usulca. Sonra yanından kalkan karısı duvara yöneldi ve Sanderson’ın bahçelerindeki sediri çizdiği resmin tozunu dikkatle aldı. Ufak bezini çerçevenin her tarafına gezdirdi, en üst kenara ulaşmak için ayak parmak uçlarının üstünde durdu.

Karısı odadan çıktıktan sonra yaşlı adam kendi kendine “Bu resimde hoşuma giden şey,” dedi, “ağacın canlı kılınma biçimi. Elbette tüm ağaçlar buna sahip ama bunu bana ilk olarak bir sedir öğretti; yakınında durup izlerken orada olduğumu bilmelerini sağlayan, ağaçların sahip olduğu ‘bir şey’. Sanırım o zaman hissetmiştim bunu, çünkü âşıktım ve aşk, yaşamı her yerde ortaya çıkarır.” Alacakaranlıkta cılız ve kasvetli bir edayla beliren Lübnan sedirine bir an gözlerini dikti. Gözlerinde tuhaf ve hüznü bir ifade belirdi. “Evet, Sanderson onu olduğu gibi gördü,” diye mırıldandı, “ormanın kenarındaki o loş, gizli yaşamını ciddiyetle düşledi

ki bu sedir, şehirdeki diğer herhangi bir ağaçtan, benim bir papazdan farklı olduğum kadar farklıydı. Oldukça da tuhaf bir ağaç. Onun hakkında gerçekten hiçbir şey bilmiyorum. Diğer sedir ağacını severdim; o yaşlı ahababa saygı duyardım. Yine de dost canlısıydı, evet, genel olarak fazlasıyla dost canlısı. Bu dostaneliği yeterince iyi resmetmişti. Bunu görmüştü. O adamı daha yakından tanımak isterdim,” diye ekledi. “Ona ağacın -bir şekilde arkamızdaki orman yığınının çok bize sempati beslese de- burasıyla orman arasındaki duruşunu nasıl bu kadar net gördüğünü sormak isterdim, bu bir tür arada kalmışlık. *Bunu* daha önce hiç fark etmemiştim. Şimdi onun gözlerinden görüyorum. Orada bir nöbetçi gibi duruyor, daha doğrusu koruyucu.”

Pencereden bakmak için aniden arkasını döndü. Küçük çimenliğini çevreleyen büyük ve kasvetli kütleye, ormana baktı. Karanlıkta daha da yaklaşıyordu. Çiçeklerle bezeli bahçesi neredeyse bir küstahlık, uyuyan bir canavarın üzerine konmaya çalışan küçük ve renkli bir böcek, en küçük dalgasıyla onu yutabilecek büyük bir nehrin kenarında umursamazca dans eden gösterişli bir sinek gibi görünüyordu. Binlerce yıllık genişlemesi ve derinlere yayılan varlığıyla bu orman uyuyan bir canavardı, evet. Evleri ve bahçeleri, dudağının çok yakınında duruyordu. Rüzgârlar güçlüyken ve siyah ve mor gölgeli eteklerini kaldırırken... Ormanın kişiliğinin verdiği bu hissi seviyordu; her zaman da sevmişti.

“Tuhaf,” diye düşündü, “ağaçların bana böyle loş, uçsuz bucaksız bir yaşam hissi vermesi çok tuhaf! Hatırlıyorum da bunu özellikle Hindistan’da hissederdim, Kanada ormanlarında da. Ama şimdiye kadar bu küçük İngiliz ormanlarında hiç hissetmemiştim. Sanderson ise bunu hisseden, tanıdığım tek adam. Bunu hiç söylemese de işte kanıtı burada,” dedi ve tekrar sevdiği resme döndü. Baktıkça alışkın olmadığı,

yaşama dair bir heyecan kapladı içini. “Merak ediyorum, cidden merak ediyorum,” diye sürdürdü düşüncelerini, “bir ağaç... yani... herhangi bir yasal tabirle... canlı olabilir mi? Uzun zaman önce bir yazarın ağaçlardan bir zamanlar hareket eden şeyler, bir tür hayvanımsı organizmalar olarak bahsettiğini, aynı yerde uzun süre beslendiklerini, uyuduklarını, rüya gördüklerini, başka şeyler de yaptıklarını ve sonra kaçıp gitme güçlerini kaybettiklerini söylediğini hatırlıyorum...!”

Zihni düşlerle dolup taşmaya devam etti, bir puro yakarak açık pencerenin yanındaki koltuğa çöktü ve onları kendi hallerine bıraktı. Dışarıda karatavuklar çimenliğin karşısındaki çalılıklarda ötüşüyordu. Toprağın, ağaçların, çiçeklerin, biçilmiş çimenlerin ve uzaklarda, ormanın kalbinde, açıklıktaki fundalıkların kokusunu içine çekti. Yaz rüzgârı yaprakların arasından belli belirsiz esiyordu. Ama o devasa yeni orman, siyah ve mor gölgelerden oluşan geniş eteklerini neredeyse hiç kaldırmıyordu.

Ancak Bay Bittacy ormanın içindeki ağaçların her ayrıntısına gayet vâkıftı. Karaçalıların dalgalanmasıyla ardıc ve mersinlerin tatlandığı, gökyüzünü seyreden berrak ve kara gözlü ağaçlarla parıldayan o mor peteklerin hepsini biliyordu. Orada şahinler gezinir, saat başı daireler çizer ve puhu kuşunun melankolik, huysuz sesleriyle uçuşunun yaydığı titreşim, durgunluk hissini derinleştirirdi. Ufak tefek, püsküllü, güçlü ve altlarına çalıya benzer çadırlarını kuran çingeneler gibi gezgin rüzgârlara şarkılar söyleyen o yalnız çamları, yavru sentorlar gibi taylar yavrulayan tüylü midillileri, ötüşen alakargaları, ilkbaharda guguk kuşlarının o tatlı seslerini ve ıssız bataklıklardan gelen balabankuşlarının uğultusunu biliyordu. Çobanpüsküllerine bakan, karanlık, düşündürücü güzellikleri ve solgun yapraklarının sarı ışıltısıyla tuhaf ve gizemli çalılıkları da biliyordu.

Burada tüm orman güven içinde yaşar ve nefes alırdı, tahrip edilmekten korunurdu. Hiçbir baltanın dehşeti onun engin, bilinçaltında yol alan yaşamının huzuruna musallat olamaz, hiçbir yıkıcı insan gücü ona erken ölüm korkusuyla tesir edemezdi. Kendi yüceliğinin farkındaydı orman; gizlenmeden yayılıyor ve kendine çekidüzen veriyordu. Uyarılar toplayan kuleleri yoktu, çünkü güneşe ve yıldızlara doğru genişleyen hiçbir rüzgâr uyarı mesajları getirmezdi.

Ama yapraklı kapıları geride bırakıldığında, kırsaldaki ağaçlar başka türlü davranıyordu. Evler onları tehdit ediyordu; kendilerini sıkıntıda hissediyorlardı. Yollar artık sessiz çimenlerle kaplı yerler değil, insanların onlara saldırmak için geldikleri gürültülü ve acımasız yerler haline gelmişti. Medeniyet etraflarını sarmıştı, bakım görüyorlardı evet, ama bir gün öldürülebilmeleri için. Dev kestanelerin vakur ve ezeli huzurunun güvende olduğunu hissettiği köylerde bile, en küçük rüzgârda gri bir huş ağacının savrulması uyarı işaretiydi. Yapraklarını toz kaplardı. Sessiz yaşamlarının iç uğultusu, bitmek bilmez trafiğin gürültü ve feryadının yanında duyulmaz olmuştu. İlerideki ormanın o haşmetli huzuruna dahil olmak için can atıyor, dua ediyor ama kıpırdayamıyorlardı. Dahası, büyük ve derin ihtişamıyla ormanın onları hor gördüğünü ve onlara acıdığını biliyorlardı. Onlar yapay bahçelerin birer parçasıydı ve hepsi tek ve aynı şekilde büyümeye zorlanan çiçeklerin yanına aitti.

“O ressamı daha yakından tanımak isterdim,” diye düşündü ve sonunda günlük yaşama dair konulara geri döndü. “Acaba Sophia ona biraz müsaade eder mi?” Çan sesiyle birlikte ayağa kalktı ve benekli yeleşindeki külleri fırçaladı. Yeleşini aşağı çekti. İnce ve zayıf bir vücudu vardı, hareketleri canlıydı. Loş ışıktaki gri bıyıkları olmasaydı bile kırk yaşlarında bir adam olduğu kolayca anlaşılabilirdi. Giyinmek

için üst kata çıkarken, “Bunu ona bir şekilde önereceğim,” diye karar verdi. Gerçekten de Sanderson’ın onun her an hissettiği şeylerle -ağaçlarla- dolu dünyasını açıklayabileceğini düşünüyordu. Bir sedir ağacının ruhunu bu şekilde resmedebilen bir adam, gereken her şeyi biliyor olmalıydı.

“Neden olmasın?” dedi karısı, tereyağlı ekmeğini uzattıktan sonra; “Tabii yanınızda birileri olmadan sıkılacağını düşünmüyorsan.”

“Ormanda bütün gün resim yapıyor olacaktır, canım. Eğer fırsat bulabilirsem, zihnine biraz göz atmak istiyorum.”

“Elinden gelmeyecek bir şeyin olduğunu sanmıyorum, David,” diye cevap verdi kadın, çünkü bu yaşlı ve çocuk-suz çift uzun zamandır eski moda sayılan, nazik bir tonda konuşuyordu. Ancak bu sözler David’in hoşuna gitmemiş, kendisini huzursuz hissetmesine yol açmıştı ve karısı, David’in memnuniyetle gülümseyerek verdiği yanıtı anlamamıştı: “Sen ve banka hesabımız hariç, hayatım.” Onun ağaçlara olan tutkusu eskiden beri bir çekişme konusuydu, ama bu çok hafif bir çekişmeydi. Durum karısını korkutuyordu. Gerçek buydu. Yeryüzü ve gökyüzüne dair yol göstericisi olan İncil bundan bahsetmiyordu. Kocasını onu eğlendirse de bu içgüdüsel korkusunu asla bastıramıyordu. Karısını yatıştırmış olsa da asla değiştirememişti. Ormanı belki gölgelik ve piknik alanları için sevse de bu sevgisi kocasınınki kadar büyük değildi.

Akşam yemeğinden sonra, açık pencerenin yanındaki lambanın ışığında, akşam postasının getirdiği *The Times* gazetesinden ilgisini çekebileceğini düşündüğü bölümleri yüksek sesle okumaya başladı David. Pazar günleri, karısını memnun etmek için Tennyson ya da Farrar okurken uyukladığı zamanlar hariç bu âdeti değişmezdi. Karısı o okurken

örgü örür, nazik sorular sorar, sesinin “çok güzel bir okuma sesi” olduğunu söyler ve bu vesileyle yaptıkları küçük tartışmalardan zevk alırdı, çünkü her zaman şöyle derdi kocası, “Ah, Sophia, daha önce hiç bu şekilde düşünmemiştim; ama şimdi sen söyleyince... bunda üstünde durulması bir şey olduğunu söylemeliyim.”

Çünkü David Bittacy zeki bir adamdı. Evlendikten çok sonra, Hindistan’da ağaçlar ve ormanlarla geçirdiği yalnızlık aylarında, karısı ahşap evde beklerken, kendi diğer, daha derin tarafını, anlayamadığı garip tutkusunu geliştirmişti. Bunu karısıyla paylaşmak için bir iki ciddi girişimde bulunduktan sonra pes etmiş ve bunu ondan saklamayı huy edinmişti. Yani bu tutkudan sadece gelişigüzel bahsetmeyi öğrenmişti, çünkü içinde olduğunu biliyorken konu hakkında tamamen sessiz kalmak, sadece acısını artıracaktı. Bu yüzden zaman zaman sadece karısının ona nerede yanıldığını göstermesine ve tartışmayı kazandığını düşünmesine izin vermek için meseleyi yüzeysel bir şekilde ele alırdı. Tartışmalı, ama yine uzlaşılan bir mesele olarak kalmıştı aralarında. Karısının eleştirilerini, çıkardığı tantanaları ve uyarılarını sabırla dinlerdi, bu onu tatmin etse de kendisini değiştiremeyeceğini biliyordu. İçinde yatan şey değişemeyecek kadar derin ve gerçektir. Ama huzurlu kalmak için bir orta nokta gerekiyordu ve o da bunu bulmuştu.

Onun gözündeki karısının tek kusuru, yetiştirilme biçiminden gelen bu çılgın dindarlıktı ve bunun ciddi bir zararı yoktu. Bazen yoğun duygular yoluyla karısını sarsabiliyordu sadece. Kendi kendine düşündüğü için değil, babası ona bunu öğrettiği için dine sarılmıştı. Aslında, pek çok kadın gibi o da hiçbir zaman herhangi bir şey hakkında gerçekten düşünmemiş, sadece başkalarının düşüncelerinde görmeyi öğrendiği imgeleri yansıtmıştı. Böylece, insan doğası

hakkındaki bilgeliğiyle yaşlı David Bittacy, içsel yaşamının bir kısmını bu derinden sevdiği kadına karşı kapalı tutmak zorunda kalmanın acısını kabullenmişti. Onun İncil'den alıntılacağı ufak kısımları, bazı hayvanların evrim sürecinde kullanım amaçlarını yitirdikleri halde henüz kaybetmedikleri boynuzlar ve diğer küçük işe yaramaz uzuvlar gibi fazlasıyla ince, büyük bir ruha yapışıp kalmış tuhafıklar olarak görüyordu.

“Canım, ne oldu? Beni korkutuyorsun!” diye aniden soru karısı, can havliyle öyle bir doğruldu ki başlığı yana, neredeyse kulağına kadar yana düştü. Çünkü David Bittacy, gazetesini buruşturduktan sonra keskin bir şaşkınlık narası atmıştı. Gazetesini indirmişti ve altın gözlüklerinin üstünden ona bakıyordu.

“Şunu dinle lütfen,” dedi hevesli bir tonda, “şunu dinle sevgili Sophia. Francis Darwin’in Kraliyet Cemiyeti önünde yaptığı bir konuşmadan. Kendisinin başkan ve yüce Darwin’in oğlu olduğunu biliyorsun. Dikkatle dinle, sana yalvarıyorum. Bu çok önemli.”

“*Dinliyorum David,*” dedi kadın biraz şaşkınlıkla, başını kaldırarak. Örgüsünü bıraktı. Bir an için arkasına baktı. Odada aniden bir şeyler değişmiş ve daha az önce neredeyse uyukluyor halde olmasına rağmen bu değişiklik, onu tamamen uyanık hissettirmişti. Kocasının sesi ve tavırları bu yeni şeyi ortaya çıkarmıştı. İçgüdülerini onu uyarıyordu. “*Oku, hayatım.*” David derin bir nefes aldı ve onun dikkatini çektiğinden emin olmak için önce gözlüklerinin üstünden bir kez daha baktı. Belli ki kocası gerçekten ilgisini çekecek bir şeyle karşılaşmıştı, gerçi kendisi yapılan konuşmalara dair bu gazete köşelerini genellikle biraz ağır bulurdu.

Derin ve vurgulu bir sesle yüksek sesle okudu David:

“Bitkilerin bilinçli olup olmadığını bilmek mümkün değildir; ancak tüm canlıların psişik bir şeye sahip olduğu, süreklilik doktrini ile tutarlıdır ve eğer bu bakış açısını kabul edersek...”

“Eğer,” diye araya girdi karısı, tehlike kokusunu almıştı.

Sözünün kesilmesini, alışık olduğu önemsiz bir şeymiş gibi görmezden geldi David.

“Eğer bu bakış açısını kabul edersek,” diye devam etti, “bitkilerde, *kendimizde bilinç olarak bildiğimiz şeyin* zayıf bir kopyasının var olduğuna inanmalıyız.”

Gazeteyi bıraktı ve gözlerini karısına çevirdi. Gözleri buluştu.

Bir iki dakika boyunca karısı ne bir cevap verdi ne de bir yorumda bulundu. Sessizlik içinde birbirlerine baktılar. David, kelimelerin anlamının karısının zihninde tam olarak kavranmasını bekledi. Sonra dönüp haberin bir kısmını tekrar okudu, bu sırada karısı, adamın gözlerindeki o meraklı bakıştan kurtulmuştu ve içgüdüsel olarak odaya tekrar bakındı. Sanki birinin onlara fark ettirmeden içeri girdiğini hissetmişti.

“Bitkilerde, *kendimizde bilinç olarak bildiğimiz şeyin* zayıf bir kopyasının var olduğuna inanmalıyız.”

“Eğer,” diye tekrarladı karısı zayıfça, David’in sorgulayan bakışları karşısında bir şeyler söylemesi gerektiğini hissetse de zihnini henüz tam olarak toparlayamamıştı.

“*Bilinç*,” diye tekrarladı David. Sonra ciddiyetle ekledi: “Bu, hayatım, yirminci yüzyılda yaşamış bir bilim adamının ifadesi.”

Bayan Bittacy sandalyesinde öne doğru geldi, öyle ki ipek fırfırları gazeteden daha yüksek sesle çıtırdadı. Burnu-

nu çekmekle homurdanmak arasında o kendine özgü sesini çıkardı. Ellerini dizlerinin üzerine koyarak ayakkabılarını birbirine yaklaştırdı.

“David,” dedi sessizce, “bana kalırsa bu bilim adamları akıllarını kaybediyorlar. İncil’de bu tür şeylerle ilgili hatırlayabildiğim hiçbir şey yok.”

“Benim de hatırlayabildiğim hiçbir şey yok, Sophia,” diye sabırla cevap verdi David. Bir süre durakladıktan sonra, belki de karısından çok kendine şunları söyledi: “Şimdi düşündüm de Sanderson da bir ara benzer bir şey söylemişti.”

“O zaman Bay Sanderson akıllı, düşünceli ve güvenilir bir adam olsa gerek,” diye söze girdi karısı hemen, “eğer böyle söylediyse.”

Çünkü kocasının bilim adamları hakkındaki düşüncelerine değil, İncil hakkındaki sözlerine atıfta bulunduğunu sanmıştı. David ise onun hatasını düzeltmedi.

“Bitkiler, gördüğün üzere ağaçlarla aynı şey değil, canım,” diyerek üstünlüğünü korumaya çalıştı karısı, “tam olarak değil, yani.”

“Katılıyorum,” dedi David sessizce; “ama ikisi de büyük bitkiler âlemine ait.”

Kadın cevap vermeden önce bir an duraksadı.

“Ah! Bitkiler âlemi, tabii ya!” O güzel ve yaşlı başını salladı. Bu sözlerinin içinde öyle bir küçümseme vardı ki, bitkiler âlemi bunu duyabilseydi, kökleri, dalları, narince sallanan yaprakları ve güneşi, rüzgârı ve yağmuru yakalayan milyonlarca sivri ucuyla dünyanın üçte birini kapladığı için utanabilirdi. Var olma hakkı sorgulanıyor gibiydi adeta.

II

Sanderson David'in evine uğradı ve kısa ziyaret genel olarak başarılı geçti. Geliş nedeni ise olayı duyanlar için tam bir muammaydı, çünkü Sanderson asla ziyarette bulunmazdı ve kesinlikle müşterilerine şirinlik yapacak türden bir adam değildi. Bittacy'de hoşuna giden bir şeyler olsa gerekti.

Bayan Bittacy adamın gidişine çok sevinmişti. Bir kere takım elbise giymemişti, bir yemek ceketi bile yoktu üzerinde ve bir Fransız gibi çok düşük gömlek yakalarına büyük bir kravat takmıştı, saçları ise nahoş bir biçimde fazla uzamıştı. Bunlar çok önemli sayılmazdı, ama biraz düzensizliğin belirtileriydi. Kravatı gereksiz yere sallanıp duruyordu.

Her şeye rağmen ilginç bir adamdı ve giyim kuşamındaki tuhaflıklara rağmen tam bir beyefendiydi. "Belki de," diye düşündü gerçekten iyilik dolu kalbiyle, "yirmi gineyi başka işleri için kullanıyordur, bakması gereken sakat bir kız kardeşi ya da yaşlı bir annesi vardır!" Fırçaların, çerçevelerin, boyaların ve tuvallerin maliyeti hakkında hiçbir fikri yoktu. Ayrıca güzel gözleri ve edepli hareket etmek için gösterdiği itina adına onu affetmişti. Otuz yaşına gelmiş pek çok erkek çoktan her şeyden bıkmış hale geliyordu zaten.

Yine de ziyaret bittiğinde kendini rahatlamış hissetti. İkinci kez gelmesi konusunda hiçbir şey söylemedi ve kocasının da aynı şekilde hiçbir öneride bulunmadığını fark etmekten ziyadesiyle memnundu. Çünkü doğrusunu söylemek gerekirse o genç adamın yaşlı adamı meşgul etmesi-

ni, onu saatlerce ormanda tutmasını, kızgın güneşin altında ve çimenlerin üzerinde konuşmalarını ve akşamları, yaşına ve her zamanki alışkanlıklarına karşın, çevredeki ormandan bastırarak alacakaranlığın nemini düşünmek kadının pek de hoşuna gitmiyordu. Elbette Bay Sanderson o Hindistan humması nöbetlerinin ne kadar kolayca geri geldiğini bilmiyordu, ama David bunu ona mutlaka anlatırdı.

Sabahtan akşama kadar ağaçlardan bahsettiler. Bu durum kadında, bilinçaltındaki eski korku izlerini, büyük ormanların karanlığına doğru giden izleri harekete geçirdi ki ve bu tür duygular, erken yaşta aldığı Evanjelik eğitimin ona öğrettiği gibi insanı baştan çıkaran cinstendi. Onları başka türlü değerlendirmek, tehlikeli bir oyun oynamak demektir.

İkisini izlerken zihni, anlam veremediği ama bu yüzden daha çok korktuğu tuhaf düşüncelerle doldu. O yaşlı ve uyuz sediri inceleme biçimlerinin biraz gereksiz ve akılsızca olduğunu hissediyordu. Tanrı'nın, insanlara güvenle rehberlik etsin diye dünyaya koyduğu orantı duygusunu hiçe saymaktı bu.

Akşam yemeğinden sonra bile, aşağıya doğru uzanan ve çimenliğe değen alçak dalların üzerinde purolarını içtiler, sonunda Sophia içeri girmeleri için onlara ısrar etti. Sedirlerin gün batımından sonra güvenli olmadığını duymuştu bir yerlerden; onlara fazla yakın olmak sağlıklı değildi, altında uyumak bile tehlikeliydi ama tehlikenin tam anlamıyla ne olduğunu unutmuştu. Asıl kastettiği ağaç upastı.

Yine de David'i içeri çağırdı ve Sanderson da hemen arkasından geldi.

Bu kesin çağırışı yapmaya karar vermeden önce uzun bir süre salonun penceresinden gizlice onları, kocasını ve misafirini izlemişti. Alacakaranlık o nemli tül perdesiyle onları sarmıştı. Purolarının parlayan uçlarını görmüş ve seslerin

uğultusunu duymuştu. Yarasalar tepelerinde uçuşuyor, büyük, sessiz güveler ormangülü çiçeklerinin üzerinde usulca vızıldıyordu. İzlerken birdenbire kocasının son birkaç gündür -aslında Bay Sanderson'ın gelişinden beri- bir şekilde değiştiğini fark etmişti. Onda bir değişiklik olmuştu, ama bunun ne olduğunu söyleyemiyordu. Gerçekte nedenini aramaya da tereddüt etmişti. Bu onda içgüdüsel bir korku yaratmıştı. Bu korkunun geçip geçmediğini bilmemeyi tercih ederdi. Elbette küçük şeylerdi fark ettikleri; küçük işaretleler. Bir kere *The Times*'ı ihmal etmişti, öte yandan benekli yeleşini de giymiyordu. Bazen dalıp gidiyor; şimdiye kadar itina gösterdiği ufak tefek ayrıntılara ilgisizlik gösteriyordu. Öte yandan yine uykusunda konuşmaya başlamıştı.

Bunlar ve bir düzine başka küçük tuhaflik, birleşerek adeta telaşlı bir saldırıyla aniden üzerine gelmeye başlamıştı Sophia'nın. Yanlarında onu ürperten hafif bir sıkıntı da getirmişlerdi. Gözleri alacakaranlık gölgesi altındaki bedenlerini, onları örten sediri, arkalarındaki ormanı dikizlerken bir an irkildi, sonra kafası karıştı. Sonra, düşünmeden ya da alışkanlığı olduğu üzere içsel rehberine başvuramadan boğuk bir fısıltı, aceleyle zihninden geçti: "Bay Sanderson yüzünden. David'i hemen içeri çağır!"

Öyle de yaptı. Tiz sesi çimenleri aşip ormana karıştı ve hızla boğuldu. Hiçbir yankı takip etmedi onu. Ses, onu dinleyen binlerce ağacın surlarına çarpıp yok oldu.

"Yazın bile rutubet çok fazla," diye mırıldandı kadın, adamlar itaatkâr bir şekilde geldikleri sırada. Açıkça gösterdiği bu cürete yarı şaşırılmış, yarı pişman olmuştu. Onun çağırısı üzerine ne de uysalca gelmişlerdi. "Ve kocam Doğu'dan gelen rüzgâra karşı özellikle hassastır. *Hayır, lütfen purolarınızı atmayın. Siz içerken biz de açık pencerenin önünde oturup akşamın tadını çıkarabiliriz.*"

Bir an için çok konuşkan hale gelmiş; bilinçaltından yayılan heyecan buna neden olmuştu.

“Öyle taze ki, öyle harika bir tazelikteki ki,” diye devam etti, kimse konuşmayınca; “öyle huzurlu ki, hava öyle tatlı ki... Tanrı yardımına ihtiyacı olanlara her zaman yakındır.” Ne söylediğinin tam olarak farkına varamadan ağzından dökülmüştü bu sözler, ama neyse ki sesini tam zamanında alçaltmıştı, çünkü ikisi de bu sözleri duymamıştı. Belki de içgüdüsel bir rahatlama ifadesiydi bunlar. Böyle bir şey söyleyebilmiş olması bile onu telaşlandırmıştı.

Sanderson şalını getirdi ve sandalyelerin düzenlenmesine yardım etti; eski moda, nazik tarzıyla ona teşekkür etti kadın ve lambaları yakma teklifini reddetti. “Güveleri ve böcekleri içeri fazla çekiyorlar zannımca”

Üçü karanlıkta oturmaya başladı. Bay Bittacy’nin beyaz bıyığı ve karısının sarı şalı küçük at nalının iki ucunda parlıyor, Sanderson vahşi siyah saçları ve parlayan gözleri ile ikisinin ortasında duruyordu. Ressam usulca konuşmaya başladı, belli ki sedirin altında ev sahibiyle başladığı sohbeti sürdürmeye niyetliydi. Bayan Bittacy temkinli bir şekilde onu dinliyordu.

“Anlayacağınız üzere ağaçlar gün ışığında kendilerini gizlerler. Kendilerini ancak gün batımından sonra tamamen ortaya çıkarırlar. Bir ağacı asla tanıyamam,” dedi ve sanki onun anlayamayacağını ya da hoşuna gitmeyeceğini düşündüğü bir şey için özür diler gibi kadına doğru hafifçe eğildi, “onu geceleyin görene kadar. Örneğin bahçenizdeki sedir ağacında,” deyip tekrar kocasına baktı, böylece Bayan Bittacy gözlerinin parıltısını yakaladı, “başta fena halde başarısız oldum, çünkü sabah çizdim onu. Ne demek istediğimi yarın göreceksiniz; o ilk eskizim yukarıda, çantamda duruyor; si-

zin satın aldığınız tablodakine göre bambaşka bir ağaç. Asıl tablodaki manzarayı,” dedi ve öne doğru eğildi, sesini alçalttı, “bir gece vakti saat ikide, çok zayıf bir ay ışığı ve yıldızlar varken yakaladım. O şeyin çıplak varlığını gördüm...”

“Yani o saatte dışarı çıktığınızı mı söylüyorsunuz, Bay Sanderson?” diye sordu yaşlı kadın, şaşkınlıkla ve hafif azarlayan bir tonda. Adamın ağaç için seçtiği sıfat da pek hoşuna gitmemişti.

“Korkarım başkasının evinde böyle bir cüretkârlıkta bulunmak biraz fazla oldu,” diye nazikçe cevap verdi ressam. “Ama tesadüfen uyandığım sıra pencereden ağacı gördüm ve aşağıya indim.”

“Boxer’ın sizi ısırمامış olması bir mucize; salonda başıboş uyuyordu,” dedi kadın.

“Tam tersine. Köpek de benimle birlikte dışarı çıktı. Umarım,” dedi ve ekledi, “gürültü sizi rahatsız etmemiştir, gerçi bunu söylemek için biraz geç oldu. Kendimi ziyadesiyle suçlu hissediyorum.” Gülümserken beyaz dişleri alacakaranlığa rağmen görünüyordu. Esen havanın verdiği nefle, pencereden içeri toprak ve çiçek kokusu girdi.

Bayan Bittacy o anda hiçbir şey söylemedi. “İkimiz de deliksiz uyuyorduk,” dedi kocası gülerek. “Yine de cesur bir adamsın Sanderson ve resmin de seni haklı çıkarıyor. Çok az ressam bu kadar zahmete katlanırdı, gerçi bir keresinde Holman Hunt, Rossetti ya da onlardan birinin, istediği ay ışığı etkisini elde etmek için bütün gece meyve bahçesinde resim yaptığını okumuştum.”

Gevezelik etmeye devam etti. Karısı onun sesini duymaktan memnundu; bu onun daha rahat hissetmesini sağlıyordu. Ama bir süre sonra diğeri tekrar sözü aldı, böylece kadının düşünceleri kararmaya başladı ve korktu. Adamın kocasının

üzerindeki etkisinden içgüdüsel anlamda korkuyordu. Ormanda, korularda, her yerdeki büyük ağaç topluluklarında yatan gizem ve mucize, adam konuşurken giderek daha gerçek ve mevcut görünür hale gelmişti.

“Gece her şeyi bir şekilde değiştirir,” dedi ressam; “ama hiçbir şey ağaçlar kadar arayış içinde değildir. Gündüz güneş ışığının önlerine çektiği bir perdenin arkasından çıkıp, kendilerini gösterirler. Binalar bile bir ölçüde bunu yapar, ama ağaçlar özellikle. Gündüzleri uyurlar; geceleriye uyanırlar, kendilerini gösterirler, etkin hale gelirler, yaşarlar. Hatırlar mısınız,” dedi kibarca ev sahibesine tekrar dönerek, “Henley bunu ne kadar da net anlamıştı?”

“Şu sosyalist kişiyi mi kastediyorsunuz?” diye sordu Sophia. Sesinin tonu ve aksanı, bu esaslı soruyu suçluyormuş gibiydi. Neredeyse tıslarmış gibi söylemişti bunları.

“Şair, evet,” diye yanıtladı ressam nazikçe, “Stevenson’ın arkadaşı, hatırlarsınız, o büyüleyici çocuk şiirlerini yazan Stevenson’ın.”

Alçak bir sesle kastettiği dizeleri aktardı. Bu kez zaman, mekân ve ortam bir olmuştu sanki. Sözcükler çimenliğin üzerinden, büyük ormanın küçük bahçeyi bir denizin kıyı şeridini andıran kıvrımıyla süpürdüğü mavi karanlık duvara doğru süzüldü. Sanki rüzgâr da onu dinlemek istiyormuş gibi, köpüklü dalgalar misali uzaktan gelen bir ses dalgası da sesine eşlik etti:

Gözlerini Gün’e dikmiş değildi,
Çünkü peşine düştüğü tüm o talihsiz sorgulamalar
O büyük, vahşi sesiyle,
Cüsseleri ve çokluklarıyla o zarif şeylere dairdi,
Ağaçlara-Tanrının nöbetçilerine...
Devasa, dile getirilemez benliklerinin mahsulüne

Ama sözleriyle
Kadim, kutsal Gece'nin,
Nice sırların gecesinin, etkisi
Dönüştürücü, açığı vurucu, dehşet verici
Yalnızca onlar tam olarak kavrayabilir bunu,
Titrerler ve değişirler:
Her birindeki o hoyrat, bireysel ruh
Ortaya çıkar ve kasvetle dolar
İçten içe ve bedensel varlıkları
Yoğun bir anlamla yüklenir,
Karanlığını bir cübbe gibi üstüne geçirerek
Gizemli ve muazzam bir birliğin,
Suratlarını asar -tehditler saçar- dehşete düşürürler.

Devamında çöken sessizliği Bayan Bittacy'nin sesi bozdu.

"Tanrının nöbetçileri dediği kısmı sevdim," diye mırıldandı. Sesinde keskin bir ton yoktu; dingin ve sakindi. Bu kadar müzikal bir tonlamayla dile getirilen hakikat, itirazlarını susturmuş olsa da endişesini azaltmamıştı. Kocasını hiçbir yorum yapmadı; sigarasının sönmüş olduğunu fark etti.

"Özellikle de yaşlı ağaçların," diye devam etti sanatçı, sanki kendi kendine konuşuyormuş gibi, "çok belirgin kişilikleri vardır. Onları gücendirebilir, yaralayabilir, memnun edebilirsiniz; gölgelerinde durduğunuz anda size yaklaşarak yaklaşmadıklarını ya da geri çekilip çekilmediklerini hissedersiniz." Aniden ev sahibine doğru döndü. "Prentice Mulford'un 'Ağaçlardaki Tanrı' adlı, belki abartılı ama yine de içinde gerçek bir güzellik barındıran o eşsiz denemesini biliyor musunuz? Onu hiç okumadınız, değil mi?" diye sordu.

Ama cevap veren Bayan Bittacy oldu; kocasını tuhaf ve derin sessizliğini koruyordu.

"Hiç okumadım!" Sarı şalın örttüğü yüzünden soğuk bir

su damlası gibi düştü bu sözcükler; bir çocuk bile henüz dile getirmediği düşüncelerinin geri kalanını söyleyebilirdi.

“Ah,” dedi Sanderson nazıkçe, “ama ağaçların içinde ‘Tanrı’ var. Çok ince bir yönüyle var Tanrı, bazense -ki ağaçların da bunu ifade ettiğini biliyorum- Tanrı olmayan bir şey de var; karanlık ve korkunç bir şey. Ağaçların istediklerini ne kadar açık bir şekilde gösterdiklerini, en azından yoldaşlarını seçtiklerini hiç fark ettiniz mi? Örneğin kayın ağaçlarının hiçbir canlının kendilerine yaklaşmasına izin vermeyişlerini; dallarında ne bir kuşun ne de bir sincabın, altlarında ise hiçbir bitkinin olmayışını? Kayın ormanındaki sessizlik çoğu zaman fazlasıyla ürkütücüdür! Çamlar ayaklarının dibindeki yabanimersini çalılarını ve bazen de küçük meşeleri severler; tüm ağaçlar net, bilinçli seçimler yapar ve buna sıkı sıkıya bağlı kalırlar. Bazı ağaçlar ise açıkça -çok garip ve belirgin bir biçimde- insanları tercih ediyor gibi görünüyor.”

Yaşlı kadın bir anda doğrudu, çünkü bu onun kaldıracabileceğinden çok daha fazlaydı. Sert ipek elbisesi küçük ve keskin sesler çıkarıyordu.

“İsa’nın akşam serinliğinde bahçede yürüdüğünden bahsedildiğini biliyoruz,” diye cevap verdi -ki yutkunuşu sarf ettiği çabayı belli ediyordu- “ama hiçbir yerde ağaçlara saklandığının ya da buna benzer bir şey söylediğinin bahsi geçmiyor. Ne de olsa ağaçların sadece büyük bitkiler olduğunu unutmamalıyız.”

“Doğru,” diye cevapladı yumuşak bir tonda ressam, “ama büyüyen, yaşama sahip olan her şeyde, keşfedilemeyecek belli gizemler vardır. Kendi ruhlarımızda saklı olan mucize, iddia ediyorum ki bir patatesin aptallığında ve sessizliğinde de saklıdır.”

Bu gözlemin odadakileri eğlendirme niyeti yoktu. Eğlenceli *değildi* zaten. Kimse gülmemişti. Tam tersine, bu sözler konuşmanın bütününe sinmiş duyguyu fazlasıyla gerçekçi bir şekilde ifade ediyordu. Herkes kendi tarzında -güzellikle, merakla, endişeyle- bu konuşmanın bir şekilde tüm bitkiler âlemini insanınkine yaklaştırdığını fark etmişti. İkisi arasında bir bağ kurulmuştu. Büyük orman kapılarının önünde onları dinlerken bu kadar açık konuşmak akıllıca değildi. Onlar bunu yaparken orman daha da yaklaşmıştı.

Bayan Bittacy, bu korkunç büyüyü bozmak isteyerek birdenbire gerçekçi bir öneriyle araya girdi. Kocasının uzun süren sessizliğinden, durgunluğundan hoşlanmamıştı. Çok olumsuz, ziyadesiyle değişmiş görünüyordu.

“David,” dedi sesini yükselterek, “sanırım rutubeti hissediyorsundur. Hava serinledi. Ateşin aniden yükselebilir, bilirsin, tentür almak iyi gelebilir. Hemen gidip getireyim canım. Daha iyi olur.” David daha itiraz dahi edemeden, kadının güvendiği ve onu memnun etmek için adamın haftadan haftaya bardak bardak yuttuğu seyreltilmiş dozu getirmek üzere odadan çıktı.

Kapı arkasından kapanır kapanmaz Sanderson yeniden söze girdi ama artık sesi oldukça farklı bir tondaydı. Bay Bittacy sandalyesinde doğruldu. İki adam belli ki sedirin altında yarıda kesilen gerçek sohbeta yeniden başlamışlar ve yaşlı kadının gözünü boyamak için ettikleri o sahte sohbeti bir kenara bırakmışlardı.

“Ağaçlar seni seviyor, bu gerçek,” dedi ciddiyetle. “Yurtdışında geçirdiğin bunca yıl boyunca onlara verdiğin hizmet, seni tanımlarınızı sağladı.”

“Beni tanımlarını mı?”

“Sağladı, evet,” bir an durakladı ve sonra ekledi, “*varlığın-*

dan haberdar olmalarını sağladı; kendilerinin dışında, bilinçli olarak onların iyiliğini isteyen bir güçten haberdar oldular, anlıyor musun?”

“Vay canına, Sanderson!” diyerek, hissettiği ama daha önce kelimelere dökmeye cesaret edemediği gerçek duygularını en yalın haliyle ifade etti David. “Benimle temasa geçiyorlar, öyle mi?” dedi cüretkâr bir edayla, kendi sözlerine gülse de sadece dudaklarından okunabiliyordu neşesi.

“Kesinlikle,” diye cevap verdi ressam, hızla ve üstüne basa basa. “İçgüdüsel olarak kendileri için iyi olduğunu hissettikleri, özdeki varlıklarına yardımcı olan, kendilerini en iyi şekilde ifade etmelerini teşvik eden şeylerle, yani onların yaşamlarıyla kaynaşmaya çalışırlar.”

“Yüce Tanrı aşkına, bayım!” Bay Bittacy kendini şunları söylerken buldu: “Benim düşüncelerimi kelimelere döküyorsun. Biliyor musun, ben de yıllardır böyle bir şey hissediyorum. Sanki...” Karısının odada olmadığından emin olmak için etrafına bakındı, sonra cümlesini tamamladı, “Sanki ağaçlar peşimdeymiş gibi!”

“Belki de en iyi kelime ‘birleşmek’ olabilir bunun için,” dedi Sanderson usulca. “Seni kendilerine çekeceklerdir. Gördüğünüz gibi, iyi güçler her zaman birleşmeye, kötüler ise ayrılmaya çalışır; işte bu yüzden günün sonunda iyilik her zaman, her yerde kazanmalıdır. Uzun vadede birleşim daha da ezici hale gelir. Kötülük ayrılık, çözülme ve ölüme meyillidir. Ağaçların yoldaşlığı, birlikte yaşamlarını sürdürme içgüdüleri hayati bir semboldür. Bir kitle halindeyken ağaçlar iyidir; tek başlarına ise, genel olarak kabul denilebilir ki tehlikelidirler. Bir Şili çam fıstığını ya da daha iyisi bir çobanpüskülünü düşün. Onlara bak, izle, anla. Kötücül bir düşüncenin bundan daha açık bir şekilde görünür hale geldiğini hiç

gördün mü? Lanetlidirler. Güzeldirler de, ah evet! Kötülükte genellikle tuhaf, kolayca kestirilemeyen bir güzellik vardır.”

“Peki ya o sedir?”

“Kötü değil, hayır; daha ziyade yabancılaşmış. Sedirler ormanlarda hep birlikte büyür. Zavallı şey oradan kopuk kalmış, hepsi bu.”

Konu giderek derinleşiyordu. Sanderson, sanki zamana karşı yarışır gibi hızla konuşuyordu. Çok yoğun ifadelerde bulunuyordu. Bittacy son kısmı zorlukla takip edebilmişti. Zihni kendi daha az kesin ve daha az yerli yerinde düşünceleri arasında bocalıyordu, ta ki ressamın bir başka cümlesi dikkatini yeniden çekinceye kadar.

“Yine de o sedir sizi burada koruyacak, çünkü ikiniz de onun varlığını böylesi bir sevgiyle düşünerek onu insanlaştırdınız. Diğerleri onu çiğneyip geçemezler,” dedi.

“Beni koruyacak!” diye haykırdı. “Beni onların sevgisinden mi koruyacak?”

Sanderson güldü. “Karışık bir durumun içindeyiz,” dedi; “aslında bir meseleden başka bir meseleye özgü terimlerle bahsediyoruz. Ama demek istediğim -anlayacağın üzere- sana olan sevgileri, kişiliğinize ve varlığınıza dair ‘farkındalıkları’, seni -sınırın ötesine geçerek- kendilerine, kendi dünyalarına dahil ederek kazandırma fikrini de içeriyor. Bu da bir bakıma seni ele geçirmek anlamına geliyor.”

Sanatçının bahsettikleri, David’in zihninde bir o yana bir bu yana çılgınca koşturuyordu. Sanki aniden harekete geçen bir labirentte gibiydi. Durmaksızın sarf ettiği karmaşık ifadeler onu şaşkına çevirmişti. O kadar hızlıca söyleniyorlardı ki, hedefledikleri açıklamalar yarım yamalak kalıyordu. Önce birini, sonra diğerini takip etmeye çalışsa da henüz bir sonuca varamadan, her seferinde yeni bir tanesi araya giriyordu.

“Ama Hindistan,” dedi bir süre sonra daha alçak bir tonda, “Hindistan bu küçük İngiliz ormanından çok uzakta. Bir kere ağaçlar da tamamen farklı.”

Eteğinin hışırıtısı Bayan Bittacy’nin yaklaştığına işaret ediyordu. Bayan Bittacy’nin gelip açıklama istemesi durumunda, başka bir yöne çevirebileceği bir cümle sarf etti.

“Dünyanın her yerindeki ağaçlar arasında bir ortaklık vardır,” diye garip bir cevap verdi. “Onlar her zaman bilirler.”

“Her zaman bilirler! Öyleyse sence?..”

“Rüzgârlar, bildiğiniz üzere o muazzam, hızlı taşıyıcılar! Dünya genelinde kadim geçiş hakları vardır. Örneğin doğudan esen bir rüzgâr, kuşlar gibi bir karadan bir karaya kimi mesajlar ve anlamlar taşır. ..”

O sırada Bayan Bittacy elindeki bir bardakla onlara doğru yanaştı.

“İşte David,” dedi, “bu herhangi bir nöbet başlangıcını önleyecektir. Sadece bir kaşık yeter, canım. Ah, ah! Hepsini değil!” Çünkü her zamanki gibi bardağın yarısını bir dikişte yutmuştu yaşlı adam. “Yatmadan önce bir doz daha al, sabah uyandığında ilk iş olarak da kalanını iç.”

Kadın misafirine döndü, o da bardağı ev sahibesi için dirseğinin dibindeki masaya bıraktı. Onların doğu rüzgârından bahsettiklerini duymuştu. Ressamın uyarısını yanlış yorumlamıştı kendince, ancak vurgulamadan edemedi. Bu özel konuşma da böylece aniden sona erdi.

“Onun keyfini diğerlerinden daha çok kaçıran tek şey doğu rüzgârı,” dedi, “ve sizin de böyle düşündüğünüzü duyduğuma sevindim, Bay Sanderson.”

III

Sonra derin bir sessizlik çöktü ve bu sessizliğin ortasında, ormandaki bir baykuşun boğuk sesi duyuldu. Büyük bir güve hafifçe pencerelerden birine çarptı. Bayan Bittacy biraz irkilse de kimse tepki vermedi. Ağaçların üzerindeki yıldızlar belli belirsiz görünüyordu. Uzaktan bir köpeğin havlama sesi geldi.

Purosunu yeniden yakan Bittacy, üçünü de esir eden bu küçük sessizliğin büyüsunü bozdu.

“Bu oldukça rahatlatıcı bir düşünce,” dedi kibriti pencereden dışarı atarak, “yaşamın her yerde etrafımızı kuşatması ve organik ve inorganik dediğimiz şeyler arasında gerçekten bir ayrım çizgisi olmaması.”

“Evren, evet,” dedi Sanderson, “gerçekten de tektir. Göremediğimiz boşluklar bizi şaşırtıyor, ama sanırım gerçekte hiçbir boşluk yok.”

Bayan Bittacy huzursuzca yerinde kıpırdansa da tek kelime etmedi. Anlamadığı uzun laflardan korkuyordu. Ne de olsa şeytan ayrıntıda gizliydi, bu sözlerde ise onlardan bolca vardı.

“Özellikle ağaçlarda ve bitkilerde, henüz kimsenin bilinçsizliğini kanıtlayamadığı zarif bir yaşam vardır.”

“Bilinçli oldukları kanıtlanamadı, Bay Sanderson,” diye araya girdi kadın. “O’nun suretinde yaratılan yalnızca insandır, fundalıklar ve diğer şeyler değil...”

Kocası gecikmeden araya girdi.

“Bizim canlı olduğumuz anlamda onların da canlı olduğunu söylemeye gerek yok,” diye kibarca açıklamaya girişti. “Aynı zamanda,” dedi karısına bakarak, “yaratılan her şeyin, onları yaratan O’nun yaşamından bir miktar içerdiğini düşünmekte bir sakınca görmüyorum canım. O’nun hiçbir şeyi ölü yaratmadığını kabul etmek güzel. Bunu söylediğimiz için panteist sayılmayız!” diye yatıştırıcı bir tonda ekledi.

“Ah, hayır! Umarım öyle değildir!” Bu sözcük onu telaşlandırmıştı. Beterin beteri gibiydi. Sanki bir panter gibi, şaşkına dönmüş zihninden sinsi ve tehlikeli bir şeyi çalmıştı.

“Çürümenin içinde bile yaşamın olduğunu düşünmek hoşuma gidiyor,” diye mırıldandı ressam. “Çürüyüp parçalanıp ağaçlar duyarlı yaşama gebedir, ölmekte olan bir yaprağın düşüşünde, parçalanıp ufalanan her şeyde güç ve hareket vardır. Örneğin hareketsiz bir taşı ele alalım: Isı, ağırlık ve fiziksel güçle tıka basa doludur. Parçacıklarını gerçekte bir arada tutan nedir? Buna dair kavrayışımız, yerçekiminin ya da bir ibrenin her zaman ‘kuzeye’ dönmesinin nedenleri hakkında bildiklerimiz kadar az. Oysa her ikisi de bir yaşam biçimi olabilir...”

“Pusulanın bir ruhu olduğunu mu düşünüyorsunuz, Bay Sanderson?” diye haykırdı kadın, çıtırdayan ipek fırfırları, ses tonundan bile daha açık bir öfke duygusu taşıyordu. Ressam karanlıkta kendi kendine gülümsedi, Bay Bittacy ise aceleyle cevap verdi.

“Dostumuz sadece bu gizemli araçların,” dedi sessizce, “anlayamadığımız bir tür yaşamdan kaynaklanıyor olabileceğini öne sürüyor. Su neden sadece aşağı doğru yöneldiğinde akar? Ağaçlar neden toprağın yüzeyine dik açılarla, güneşe doğru büyür? Gezegenler neden kendi eksenleri

üzerinde sonsuza dek dönerler? Ateş neden dokunduğu her şeyin şeklini, onları gerçekten yok etmeden değiştirir? Bu şeylerin kendi varlık yasalarını izlediğini söylemek hiçbir şeyi açıklamaz. Bay Sanderson sadece -şiiisel bir tonda elbette, canım- bunların yaşamın tezahürleri olabileceğini öne sürüyor, her ne kadar yaşamları bizimkinden farklı bir seviyede olsa da.”

“Yaşamın *nefesi*,” diye yazıyor ‘O’ydu onlara üfleyen. Bu şeyler ise nefes almıyor,” diye zafer kazanmışçasına bir tonda karşı çıktı.

Sonra Sanderson bir şeyler söyledi. Ama kızgın kadına ciddi bir karşılık vermekten çok, kendi kendine ya da ev sahibiyle konuşuyor gibiydi.

“Ama bitkiler de nefes alır, bildiğiniz üzere,” dedi. “Nefes alırlar, yerler, sindirirler, hareket ederler ve tıpkı insanlar ve hayvanlar gibi kendilerini çevrelerine uyum sağlarlar. Onların da bir sinir sistemi vardır... En azından sinir hücrelerinin bazı özelliklerine sahip, karmaşık bir çekirdek sistemine sahipler. Birer belleğe de sahip olabilirler. Uyarılara yanıt olarak verecekleri nihai eylemi bildikleri ise kesindir. Bu fizyolojik bir olay gibi görünse de hiç kimse bunun salt fizyolojik olduğunu ve psikolojik bir şey barındırmadığını kanıtlayamamıştır.”

Görünüşe göre, sarı şalın ardından nasıl da güçlkle soluduğunu fark etmemişti. Bittacy boğazını temizledi, sönmüş purosunu çimenlerin üzerine fırlattı ve bacak bacak üstüne attı.

“Ağaçlarda ise,” diye devam etti diğeri, “örneğin büyük bir ormanın arkasında,” dedi ormanı işaret ederek, “binlerce bireysel ağaç üzerinden tezahür eden, oldukça görkemli bir varlıktan, bizimki kadar ince ve hassas bir şekilde düzenlenmiş

devasa bir kolektif yaşamdan bahsedilebilir. Belirli koşullar altında bizim yaşamlarımızla birleşebilir ve onlara karışabilir, böylece en azından bir süreliğine de olsa o *olarak*, onu anlayabiliriz. Hatta insan canlılığını, kendi engin ve düşsel yaşamının muazzam girdabına çekebilir. Büyük bir ormanın, insan üzerindeki etkisi muazzam ve tamamen ezici olabilir.”

Bayan Bittacy’nin ağzının bir çırpıda kapandığı duyuldu. Şalı ve özellikle de çıtırdayan elbisesi, içinde fokur fokur kaynayan karşıtlık duygusunu dışa vuruyordu. Büyük sıkıntı çekse de korkup sinecek değildi, ama aynı zamanda kelimeler ve yarı anlaşılır ifadeler yığını karşısında söyleyecek bir şey bulamayacak kadar da kafası karışmıştı. Bununla birlikte, ressamın kullandığı dil gerçekte neyi ifade ederse etsin ve satır aralarında hangi tehlikeler yatarsa yatsın, açık pencerenin yanında oturuyorken üçünü de nazıkçe sarmalayan hafif karanlığı nazik bir büyüyle ördüğü de su götürmezdi. Nemli çimenlerin, çiçeklerin, ağaçların ve toprağın kokuları da bunun bir parçasıydı.

“İnsanların içimizde uyandırdığı ruh halleri,” diye devam etti ressam, “onların gizli yaşamlarının bizimkini etkilemesinden kaynaklanır. Derin uykuya yapılan çağrılar. Örneğin bir odada yalnızken bir kişi size katılır: İkiniz de anında değişirsiniz. Yeni gelen kişi, sessizlik içinde bile olsa bir ruh hali değişikliğine neden olur. Doğanın ruh hali de benzer bir biçimde bize dokunamaz ve bizi harekete geçiremez mi? Denizler, tepeler ve çöller, duruma göre tutku, neşe ve dehşet uyandırır; belki de çok az insan için olsa da,” dedi ve ev sahibine manidar bir bakış attı, böylece Bayan Bittacy kocasının gözlerini kaçırdığını tekrar fark etti, “isimsiz olan tuhaf, hararetli bir ihtişamın duyguları. Peki... bu güçler nereden geliyor? Elbette ölü olan şeylerden değil! Bir ormanın etkisi, bazı zihinler üzerindeki hakimiyeti ve garip yükseli-

şı, yaşamın doğrudan bir tezahürünü açığa çıkarmıyor mu? Aksi takdirde, büyük ormanların bu gizemli yayılımı adına yapılacak tüm açıklamalar havada kalır. Elbette bazı canlılar, bunu bilinçli olarak talep eder... Bir ağaç topluluğunun otoritesi,” dedi ve sesi neredeyse ciddi bir havaya büründü, “inkâr edilemeyecek bir şeydir. Sanırım insan bunu burada özellikle hissediyor.”

Konuşmasını bitirdiğinde havaya belirgin bir gerginlik sinmişti. Bay Bittacy konuşmanın bu kadar ileri gitmesini istememişti. Konudan sapmışlardı. Karısını mutsuz ya da korkmuş görmek istemiyordu ve karısının duygularının, hiç de umursayamayacağı bir noktaya -aniden- taşındığının farkındaydı. Karısının içindeki bir şey, kendi deyiimiyle patlamaya “çalışyordu”.

Konuyu genelleştirmeye, bu birikmiş yoğun duygu birikimini yayarak seyreltmeye çalıştı.

“Deniz O’nundur ve denizi O yarattı,” dedi belli belirsiz, Sanderson’ın ipucunu yakalayacağını umarak, “ağaçlar için de aynı şey geçerli...”

“Tüm devasa bitkiler âlemi, evet,” diye devam etti sanatçı, “hepsi insanın hizmetinde, yiyecek, barınak ve günlük yaşama dair binlerce amaç için. Dünyanın ne kadar büyük bir bölümünü kapladıkları ne de çarpıcı değil mi ... Zarif bir şekilde organize olmuş, yine de durağan bir yaşam; istediğimizde her zaman hazır, asla bir yere kaçmayan... Ama tüm bunlara rağmen onlara ulaşmak o kadar da kolay değildir. Bir insan çiçek toplamaktan, diğeri ağaç kesmekten çekinir. Orman masallarının ve efsanelerinin çoğunun karanlık, gizemli ve biraz da kötü şöhretli olması ilginçtir. Orman varlıkları nadiren neşeli ve zararsızdır. Orman yaşamının verdiği his korkunçtur. Ağaca tapınma ise günümüzde halâ

devam etmektedir. Ağaç kesenler... ağaçların canını alanlar... anlayacağınız üzere lanetlenmiş insanlardan oluşan bir ırk...”

Aniden durdu, sesinde bir tutukluk vardı. Bittacy daha cümleler bitmeden bir şeyler hissetmişti. Karısının bunu daha da güçlü bir şekilde hissettiğini biliyordu. Çünkü bu son sözleri izleyen ağır sessizliğin ortasında, Bayan Bittacy sandalyesinden aniden kalkarak diğerlerinin dikkatini, çi-menlerin üzerinden kendilerine doğru gelen bir şeye çekmişti. Sessizce gelmişti. Büyük ana hatlarla ve ilginç bir şekilde yayılmıştı. Gün batımının soluk sarı rengine bürünmüş çalılıkların üstündeki gökyüzü, onun geçişiyle kararmıştı. Kadın sonradan “daireler çizerek” hareket ettiğini söylese de belki de anlatmak istediği “sarmallar” idi.

Belli belirsiz bir çığlık attı. “Sonunda geldi! Ve onu getiren de sensin!”

Heyecanla, yarı korkmuş, yarı kızgın bir halde Sanderson’a döndü kadın. Kibarlığı tamamen unutarak, soluk soluğa şunları söyledi. “Biliyordum... eğer devam edersen bunların olacağını. Biliyordum. Ah! Ah!” Tekrar bağırdı, “Konuşman onu ortaya çıkardı!” Sesini sarsan dehşet fazlasıyla korkunçtu.

Ama kadının hararetli sözlerinin yarattığı şaşkınlık geçip gitmişti. Bir an için hiçbir şey olmamıştı.

“Ne gördüğünü düşündün, canım?” diye sordu kocası şaşkınlıkla. Sanderson hiçbir şey söylemedi. Üçü de öne doğru eğilmişti, adamlar halâ yerlerinde otursa da Bayan Bittacy aceleyle pencereye koşmuştu, kocasıyla çimenlik arasına belirli bir amaç doğrultusunda duruyormuş gibi görünüyordu. Eliyle işaret etti. Gökyüzüne karşı tuttuğu küçük eli bir silüet haline gelmişti, sarı şalı ise kolundan bir bulut gibi sarkıyordu.

“Sedirin ötesinde, onunla leylakların arasında.” Sesi tizliğini kaybetmişti; boğuk geliyordu. “İşte... şu an tekrar kendi etrafında döndüğünü görebilirsin, geri dönüyor, Tanrı’ya şükür!... Ormana geri dönüyor.” Sesi titreyerek bir fısıltıya dönüştü. Büyük bir rahatlama hissederek iç çekti ve tekrarladı: “Tanrı’ya şükür! Başta... buraya... bize!.. David... sana doğru geliyor sandım!”

Pencereden geri çekildi, düzgün hareket edemiyordu, karanlıkta bir sandalyeden destek almak istedi ve bunun yerine kocasının uzanmış elini buldu. “Sarıl bana canım, sarıl bana, lütfen... sıkıca. Gitmeme izin verme.” Kocasının sonradan “normal hali” diye adlandırdığı hale geri döndü. Onu sandalyesine tekrardan sıkıca çekti David.

“Duman, Sophia, canım,” dedi hızla, sesinin sakın ve doğal çıkmasına gayret ederek. “Görüyorum, evet. Bahçıvanın kulübesinden tüten duman...”

“Ama David,” dedi kadın ki fısıltısında yeni bir çeşit korku vardı, “bir ses çıkardı. Halâ çıkarıyor. Hıştırtısını duyuyorum.” Bu tür bir sözcük kullanmıştı; hıştırtı, şıpırtı, fıştırtı ya da bunlara benzer bir şey. “David, çok korkuyorum. Korkunç bir şey bu! Bu adam onu çağırdı...!”

“Sakin, sakın,” diye fısıldadı kocası. Titreyen elini okşadı.

“Rüzgârın içinde,” dedi Sanderson, ilk kez bu denli alt perdeden konuşuyordu. Karanlıkta yüzündeki ifade görünmese de sesi yumuşak ve korkusuzdu. Bu sesle Bayan Bittacy yeniden şiddetle irkildi. Adamın karısını görmesini engellemek için sandalyesini biraz öne çekti David. Kendini biraz şaşkın hissediyor ne diyeceğini ya da ne yapacağını bilemiyordu. Her şey çok tuhaf ve aniden gelişmişti.

Ama Bayan Bittacy fena halde korkmuştu. Sezinlediği kadarıyla gördüğü şey, küçük bahçelerinin hemen ötesin-

deki ormandan gelmişti. Gizlice ortaya çıkmıştı; bir amaca yönelik olarak, sinsice ve zorlukla onlara doğru ilerlemişti. Sonra bir şey onu durdurmuştu. Sedirin ötesine geçememişti. Sedir -ki bu izlenim sonradan aklında yer ettiği üzere- onu engellemiş, geride tutmuştu. Orman, yükselen bir deniz gibi, bir an için karanlığın içinden onlara doğru kabarmıştı ve bu görünür hareket onun ilk dalgasıydı. Böylece zihninde... çocukluğunda sahilin üzerindeyken onu korkutan ve şaşırtan o gizemli gelgit dalgası gibi belirmişti. Hissettiği şey muazzam bir gücün dışı doğru dalgalanmasıydı... Sahip olduğu her içgüdünün karşı koyduğu bir şeydi bu, çünkü onu tehdit etmişti. O anda fark ettiği şey ise ormanın kişiliğinin... ne denli tehditkâr olduğuydu.

Pencereden uzaklaşıp zile doğru tökezleyerek ilerlediği sırada Sanderson'ın -belki de kocasının- kendi kendine mırıldandığı cümleyi zar zor yakaladı: "Biz ondan bahsettiğimiz için geldi; düşüncelerimiz onun bizi fark etmesini sağladı ve ortaya çıkardı. Ama sedir onu durduruyor. Çimenlikten geçemez..."

Şimdi üçü de ayaktaydı ve karısının parmağı zile dokunmak üzereyken kocasının sesi otoriter bir şekilde araya girdi.

"Hayatım, Thompson'a bir şey söylememeliyim." Hissettiği endişe sesinden belli oluyordu ama dış görünüşü soğukkanlılıkla doluydu. "Bahçıvan..."

Sonra Sanderson sözünü kesti. "Bana izin verin," dedi bir çırpıda. "Bir sorun olup olmadığına bakacağım." İkisi de cevap veremeden ya da itiraz edemeden açık pencereden dışarı fırlayarak gitti. Adamın çimenlikte koşarak karanlığın içinde kaybolduğunu gördüler.

Biraz sonra hizmetçi kız zile basarak içeri girdi ve onunla birlikte salondan teriyezin yüksek sesle havlaması duyuldu.

“Lambalar,” dedi efendisi usulca ve kapıyı usulca arkasından kapatırken, rüzgârın evin dış duvarlarının etrafında kederli bir şarkı sesiyle geçtiğini duydular. Uzaktan gelen bir yaprak hışırtısı da onun içinden geçiyordu.

“Görüyorsun işte, rüzgâr yükseliyor. Rüzgârdı bu!” Rahatlaması için bir kolunu karısına sardı, titrediğini hissetmek onu üzüyordu. Ama kendisinin de titrediğinin farkındaydı, yine de telaştan çok tuhaf bir sevinçle. “Ve gördüğün duman, Stride’ın kulübesinden ya da mutfak bahçesinde yaktığı çöp yığınlarından geliyordu. Duyduğumuz sesler ise daların rüzgârda hışırdamasıydı. Neden bu kadar gerginsin?”

İnce ve fısıltılı bir sesle ona cevap verdi:

“*Senin* için korktum, canım. Bir şey beni senin adına korkuttu. O adam, senin üzerindeki etkisi nedeniyle beni çok huzursuz ve rahatsız ediyor. Bu çok aptalca, biliyorum. Sanırım... yorgunum; kendimi çok gergin ve huzursuz hissediyorum.” Sözcüklerini aceleyle ve bir karmaşa içinde döktü, konuşurken ise sürekli pencereden bakıyordu.

“Bir ziyaretçimizin olması seni çok yordu,” dedi yatıştırıcı bir ses tonuyla David. “Evde insan olmasına hiç alışık değiliz ne de olsa. Yarın gidecek.” Karısının soğuk ellerini kendi ellerinin arasında ısıttı, şefkatle okşadı. Daha fazlasını ne söyleyebilir ne de yapabilirdi. Garip, içten gelen bir heyecanın verdiği sevinç, kalbinin daha da hızlı çarpmasına neden oluyordu. Bunun ne olduğunu bilmiyordu. Belki de sadece nereden geldiğini biliyordu.

Karanlığın içinden kocasının yüzüne daha da yakından baktı ve tuhaf bir şey söyledi. “Zannettim ki David, bir an için... sen... farklı görünüyordun. Bu gece sinirlerim çok gergin.” Kocasının ziyaretçisinden daha fazla söz etmedi.

Çimenlikten gelen ayak sesleri Sanderson’ın döndüğünü

haber veriyordu ki, kocası alçak bir ses tonuyla hızla cevap verdi: “Benim için korkmana gerek yok, sevgilim. Benim hiçbir sorunum yok. Seni temin ederim ki hayatımda hiç bu kadar iyi ve mutlu hissetmemiştim.”

Thompson lambaları ve aydınlığı getirip içeri girdi ve Sanderson’ın pencereden içeri girdiğini görünce korkuyla geri döndü.

“Hiçbir şey yok,” dedi usulca ressam, pencereyi arkasından kapatırken. “Birileri yaprak yakıyor ve ağaçların arasından bir parça duman çıkıyor. Rüzgâr,” dedi, bir an ev sahibine manidar bakışlar attı ve Bayan Bittacy’nin anlayamaması diye ihtiyatlı bir şekilde ekledi, “rüzgâr da kükremeye başladı... ormanda... daha da uzaktan.”

Ama Bayan Bittacy tedirginliğini artıran iki şey daha gördü ressamda. Adamın gözlerinin parladığını fark etti, çünkü kocasının gözlerinde de aniden benzer bir parıltı belirmişti; ayrıca adamın, “Ormanda rüzgâr kükremeye başladı... daha da uzaktan,” şeklindeki basit ifadesine yüklediği anlamın derinliğini de fark etmişti. Aklında, adamın söylediğinden daha fazlasını kastettiği gibi nahoş bir izlenim kalmıştı. Ses tonunda bambaşka bir ima yatıyordu. Bahsettiği şey aslında “rüzgâr” değildi ve “daha uzakta” kalmayacağı da belliydi... Aksine, gelmekteydi. Edindiği bir başka -ve yine nahoş bulduğu- izlenim ise kocasının bu gizli anlamın gayet farkında oluşuydu.

IV

“David, canım,” diye nazikçe söze girdi yukarıda yalnız kaldıklarında, “o adamla ilgili korkunç bir huzursuzluk hissediyorum. Bundan kurtulamıyorum.” Sesindeki titreme, kocasının tüm şefkatini uyandırmıştı.

Dönüp karısına baktı. “Ne tür bir şey canım? Bazen çok hayalperest oluyorsun, değil mi?”

“Sanırım,” dedi tereddütle ve biraz da kekeleyerek, kafası karışmıştı, halâ korkuyordu, “yani, o bir hipnoz ustası değil mi, belki teosofi temelli fikirlerle dolu bir... ne demek istediğimi anlıyorsundur...”

Karısının kafası karışırken girdiği bu telaşlı hallere alışkın olduğu için bunları genelde ciddiye almaz, ifadelerindeki tutarsızlıkları da düzeltmezdi ama bu gece ihtiyatlı ve nazik bir muameleye ihtiyacı olduğunu hissetti. Elinden geldiğince onu yatıştırdı.

“Ama öyle olsa bile bunda bir sakınca yok,” diye cevap verdi sessizce. “Bunlar sadece çok eski fikirler için sarf edilen yeni isimler, biliyorsun canım.” Sesinde sabırsızlıktan eser yoktu.

“Demek istediğim de buydu,” diye cevap verdi kadın, David ise bu kelimelerin ardında karısı dile getirmese de bir kalabalık içinde yükselen korkuyu görebiliyordu. “O, geleceği konusunda uyarıldığımız şeylerden, ahir zaman şeylerinden biri.” Çünkü zihni halâ deccal ve kehanete dair hayaletlerle doluydu ve şeytanın sayısından ise kıl payı kurtulmuştu. Böyle hararetli anlarının çoğunu piskopos genel-

likle dindirebiliyor, çünkü onu anlayabiliyordu; hedef açıktı ve saldırabiliyordu kadın. Ama bu ağaç ve orman meselesi çok belirsiz ve korkunçtu. Onu dehşete düşürüyordu. “Bana yüksek yerlerdeki prenslikleri, güçleri ve karanlıkta yürüyen şeyleri düşündürdü o adam,” diye devam etti. “Geceleri canlanan ağaçlardan falan bahsetmesi hiç hoşuma gitmedi; bana kuzu postuna bürünmüş kurtları düşündürdü. Ve çimenlerin üzerinde, gökyüzündeki o korkunç şeyi gördüğümde...”

Ama hemen sözünü kesti, çünkü bu konudan hiç bahsetmemenin en iyisi olacağına karar verdi. Konuşulmaması kesinlikle daha yerindeydi.

“Sanırım demek istediği tek şey, Sophia,” diye söze girdi ciddiyetle David, ama biraz da gülümseyerek, “ağaçların bir ölçüde bilinçli bir yaşama sahip olabilecekleriydi. Büyük bir ormanın bir tür kolektif kişiliğe sahip olabileceği genel olarak hoş bir fikir, geçen gece *The Times*’da okuduğumuz şey gibi, hatırlarsın. Unutma ki o bir sanatçı ve şair.”

“Bu tehlikeli,” dedi kadın ısrarla. “Bunun ateşle oynamak olduğunu hissediyorum, akılsızca ve güven vermiyor.”

“Yine de hepsi Tanrı’nın yüceliği adına,” diye nazıkçe ısrar etti David. “Kulaklarımızı ve gözlerimizi herhangi bir tür bilgiye kapatmamalıyız, değil mi?”

“David, doğrusu sen hep kendin koparır, kendin yersin,” diye karşılık verdi Sophia. Çünkü “Pontius Pilatus’un¹ altında acı çekmenin” “bir demet menekşenin altında acı çekmek” olduğunu düşünen bir çocuk gibi, atasözlerini kullaktan dolma bir şekilde kendince yeniden üretti. Yine de asıl uyarısını iletebilmiş olmayı umuyordu. “Ve ruhların Tanrı katından olup olmadıklarına her zaman dikkat etmeliyiz,” diye ekledi belli belirsiz.

1. İsa’nın çarmıha gerilmesi emrini veren Roma savcısı (ed. n.)

“Elbette canım, buna her zaman dikkat etmeliyiz,” diye onayladı kocası, yatağa girerken.

Ancak, kadının ışığı söndürdüğü kısa bir aradan sonra David Bittacy, damarlarında hissettiği yeni ve şaşırtıcı derecede keyifli bir heyecanla uykuya dalmak üzereydi ki karısını rahatlatmak için yeterince şey söylemediğini fark etti. Onun yanında uyanık halde uzanıyor, halâ korkuyordu. Karanlıkta başını kaldırdı David.

“Sophia,” dedi yumuşak bir tonda, “sen de unutmamalısın ki, her halükârda bizimle bu tür şeyler arasında büyük bir uçurum var, biz halâ bedenlerimizdeyken aşılamayacak bir uçurum.”

Cevap alamayınca, onun çoktan uyuduğuna ve mutlu olduğuna kanaat getirdi. Ama Bayan Bittacy uyumuyordu. Cümleyi duymuş, ama hiçbir şey söylememişti; çünkü düşüncesini ifade etmemesinin daha iyi olacağını hissediyordu. Karanlıkta kelimeler sarf etmekten korkuyordu. Dışarıdaki orman, “dışarıda kükreyen” orman kulaklarını açmıştı ve onları duyabilirdi.

Düşüncesi şuydu: O uçurum elbette vardı ama Sanderson bir şekilde ona köprü olmuştu.

Sıkıntılı, huzursuz düşlerinde uyandığı ve korkudan sınırlarını alt üst eden bir ses duyduğu sıra, vakit gece yarısını çoktan geçmişti. Bu ses uyanmasıyla hemen kesildi, çünkü ne kadar kulak kabartırsa kabartsın gecenin anlaşılmasız mırıltısından başka bir şey duyulmuyordu. Bu sesi rüyalarında duymuştu ve rüyalar da onunla birlikte yok olmuştu. Ama ses tanıdıktı, çünkü çimenlikten gelen o hışırtı sesiydi ve bu sefer daha da yakındaydı. Uyurken yüzünün hemen üzerinden, odanın içinde hışırdayan dalların, fısıldayan yaprakların sesi misali bir uğultu geçmişti. “Dut ağaçlarının tepelerine

bir gidiş,” diye geçirdi aklından. Bir yerlerde, etrafa iyice yayılmış, yeşilin on bin yumuşak tonuyla fısıldayan bir ağacın altında yattığını görmüştü rüyasında ve bu rüya uyandıktan sonra bile bir an için devam etti.

Yatakta doğruldu ve etrafına baktı. Pencere tepeden açıktı; yıldızları gördü, kapının her zamanki gibi kilitli olduğunu hatırladı ve oda elbette boştu. Yaz gecesinin derin sessizliği her şeyin üzerine sinmişti, ancak o an yatağın yanındaki gölgelerden çıkan başka bir ses, bir insana ait olsa da doğal olmayan, onu uyandıran korkuyu tekrar doğuran ve anında artıran bir ses bunu bozdu. Tanıdık bir ses olsa da başta adını koyamadı. Bu sesin uykusunda konuşanın kocasının ait olduğunu anlaması için birkaç saniye geçmesi gerekti ki bu, elbette çok uzun bir süreydi.

Üstelik sesin yönü kafasını karıştırmış ve onu şaşırtmıştı, çünkü ilk başta sandığı gibi yanından gelmemişti. Seste bir uzaklık hissi vardı. Sonraki dakika ise sönmekte olan mum alevinin ışığında, kocasının beyaz silüetinin odanın ortasında, pencereye doğru yarı yolda dikildiğini gördü. Mum ışığı yavaşça büyüdü. Adamın daha sonra kollarını açarak pencereye yaklaştığını gördü. Konuşması kısık ve mırıltılıydı, kelimeler ayırt edilemeyecek kadar birbirine karışıyordu.

Kadın ürperdi. Uykuda konuşmak ona dehşet verecek kadar tekinsiz geliyordu; ölülerin konuşması, yaşayan birinin sesinin doğal gelmeyen bir taklidi gibiydi.

“David!” diye fısıldadı, hem kendi sesini duymaktan hem de kocasının sözünü kesip yüzünü görmekten korkuyordu. Kocaman açılmış gözleri görmeye dayanabilecek gibi değildi. “David, uykunda geziyorsun. Yatağına dön canım, *lütfen!*”

Fısıltısı durgunkaranlıktakorkunç derecedeyüksek çıkmış gibiydi. Onun sesiyle durakladı David, sonra yavaşça dönüp ona baktı. Genişçe açılmış gözlerini bir yabancı gibi onun-

kilere dikti; gözleri Sophia'nın içindeki, ötede bir şeye bakıyordu, sanki sesin geldiği yönü biliyor ama onu görmüyordu. David'in gözlerinin, Sanderson'ın birkaç saat önce parlayan gözleri gibi parladığını fark etti; yüzü kızarmış, perişan bir haldeydi. Endişe tüm yüz hatlarına sinmişti. David'in ateşinin yükseldiğini fark ederek, yaşadığı dehşeti geçici de olsa bir kenara bıraktı. Adam uyanmadan yatağına geri döndü. Kadın onun göz kapaklarını kapattı. Az sonra sessizce uykuya, daha doğrusu derin bir uykuya daldı. Sophia ise yatağın yanındaki bardaktan ona bir şeyler yutturmaya başlamıştı.

Sonra sessizce kalkıp pencereyi kapattı, gece havasının fazlasıyla taze ve keskin olduğunu hissediyordu. Mumu ışığı kocasına gelmeyeceği bir yere koydu. Yanındaki büyük Baxter İncil'ini görmek onu biraz rahatlatmıştı, ama tüm benliğinde tuhaf bir uyanılma hissiyle halâ tetikteydi. Bir eliyle mandalı tutturup diğer eliyle perdenin ipini çekerken, kocası yatakta yeniden doğruldu ve bu kez açıkça duyulabilen kelimelerle konuştu. Gözleri tekrar kocaman açılmıştı. Ellerile bir şeyi işaret ediyor gibiydi. Kadın kıpırdamadan durdu ve onu dinledi, gölgesi perdeye vuruyordu. Adam ilk başta korktuğu gibi ona doğru gelmedi.

Fısıldayan ses çok net ve de korkunçtu, şimdiye kadar bildiği her şeyin ötesindeydi.

“Ormanın ötesinde kükrüyorlar... ve ben... gidip görmeliyim.” Bunu söylerken gözlerini kadının ötesine, ormana dikti. “Bana ihtiyaçları var. Beni çağırıyorlar...” Sonra gözleri tekrar odanın içindeki şeylere kayd, uzandı, niyeti tamamen de ğışmış gibiydi. Bu de ğişim ise ürpertici, belki de kadından uzağa hareket ettiğ i başka bir dünyayı ayrıntılarını açığ a çıkardığı için daha korkunçtu.

Bu cümle kanını dondurmuştu Sophia'nın, bir an için tamamen dehşete kapıldı. Bir uyurgezere özgü normal ve

uyanık konuşmalardan çok az ama çok rahatsız edici bir biçimde farklı olan bu ses tonu, ona bir şekilde kötücül hissettiriyordu. Zulüm ve tehlike, bu sesin ardında sinsice bekliyordu. Pencere pervazına yaslandı, tüm uzuvları titriyordu. Bir an için bir şeyin onu almaya geldiğini hissetti.

Yataktan çok daha alçak bir sesle, “Henüz değil,” dediğini duydu, “ama sonra. Böylesi daha iyi olacak... Daha sonra gideceğim...”

Bu sözler, uzun zamandır peşini bırakmayan, Sanderson’ın gelişi ve varlığıyla düşünmeye bile cesaret edemediği bir doruk noktasına ulaşmış gibi görünen bu endişelerin bir kısmını ifade ediyordu. Bu sözler endişelerine şekil vermiş, onları daha da yakından hissettirmiş, yardım ve rehberliği için daha yoğun ve derinden ettiği dualarla Tanrı’sına yakarmasına sebep olmuştu. Çünkü burada, kocasının farkında olduğu halde neredeyse tamamen kendine sakladığı içsel amaçlar ve talepler dünyasının doğrudan, bilinçsiz bir ifşası söz konusuydu.

Kocasının yanına gelip onun dokunuşunun rahatlatışını hissetmesiyle, başını sakince yastıkların üzerine uzattı ve gözlerini bu kez kendi isteğiyle tekrar kapattı. Geceliğini nazikçe düzeltti. Bir eliyle mumu dikkatle gölgeleyerek birkaç dakika boyunca kocasını izledi. Yüzünde garip ve huzurlu bir gülümseme vardı.

Sonra mumu üfleyerek söndürdü ve yatağına dönmeden önce diz çöküp dua etti. Ama bir türlü uyuyamadı. Bütün gece uyanık kaldı, düşündü, meraklandı, dua etti, sonunda kuşların ötüşü ve şafağın yeşil perdeye vuran ısıltısıyla birlikte tamamen bitkin düşerek uykuya daldı.

Ama o uyurken rüzgâr, ormanın daha da uzaklarından uğuldamaya devam etti. Ses yaklaşıyor, bazen gerçekten de dibine kadar sokuluyordu.

V

Sanderson'ın gidişiyile birlikte bu tuhaf olayların önemi azalmış, çünkü onlara sebep olan ruh hali ortadan kalkmıştı. Bayan Bittacy kısa bir süre sonra bunları, büyük ölçüde kendi zihninde oluşan bir çeşit tutarsızlıklar olarak görmeye başladı. Bu değişiklik aniden gelişmemiş, gayet doğal bir şekilde ortaya çıkmıştı. Bir yandan kocası bu konudan bir hiç söz etmemiş, diğer yandan da hayatta bir zamanlar açıklanamaz ve tuhaf görünen pek çok şeyin sonradan ne kadar sıradan durumlar olabildiğini hatırlamıştı.

Kuşkusuz bunların çoğunu sanatçının varlığına ve onun çılgın, müstehcen konuşmalarına bağlıyordu Sophia. Onun gitmesiyle birlikte dünya yeniden sıradan ve güvenli bir yer haline gelmişti. O sabah ateşi her zamanki gibi kısa sürmesine rağmen kocasının vedalaşmak için kalkmasına müsaade etmemiş, özrünü ve elveda dileklerini adama kendisi iletmışti. Sabahleyin Bay Sanderson da yeterince sıradan görünüyordu. Onu giderken izlediği sıra şapkası ve eldivenleriyle gayet uysal görünüyordu, hiç de ürkütücü değildi.

Onu taşıyan faytonun gidişini izlerken, "Ne de olsa," diye düşündü, "o sadece bir sanatçı!" Onun başka ne olabileceğini düşünse de zayıf hayal gücü bunu açığa vurmaya cesaret edemedi. Duygularındaki değişim sağlıklı ve ferahlatıcıydı. Davranışlarından biraz utandığını hissetti. Ressam eğilip elinin öptüğü sıra ona gülümsemiş -samimiydi çünkü hissettiği rahatlama gerçektir- ama ikinci bir ziyaret ihtimalini ima bile

etmemiş, öte yandan kocasının da memnuniyet ve rahatlamayla dolduğunu ve hiçbir şey söylemediğini fark etmişti.

Küçük ev halkı yeniden alışık olduğu normal ve uyuyabildikleri düzenlerine geri dönmüştü. Arthur Sanderson'ın adı nadiren de olsa anılıyordu. Sophia kocasına onun uykusunda gezinmesi olayından ve kullandığı vahşi sözcüklerden söz etmedi. Ama bunu unutmak da aynı derecede imkânsızdı. Böylece bu sır, gizemli bir belirtisi olsa da bilinmeyen, ilk uygun fırsatta yayılmayı bekleyen bir hastalık misali derinlere gömüldü. Her gece ve sabah buna karşı, bunu unutabilmesi, Tanrı'nın kocasını zarardan koruması için dua etmeye devam etti.

Birçoklarının zayıflık olarak okuyabileceği yüzeysel aptallıklarına rağmen, Bayan Bittacy bir dengeye, akla ve derin bir inanca sahipti. Bildiğinden daha yüce biriydi. Kocasına ve Tanrı'sına duyduğu sevgi bir şekilde birdi ki bu, ancak gerçek bir yüreğe sahip bir ruhun asaletinin başarabileceği bir şeydi.

Bunu şiddet ve güzellikle dolu bir yaz izledi; geceleri yağın serinletici yağmurlar baharın görkemini uzatarak ve tüm temmuza yayarak yaprakların genç ve taze kalmasını sağladığından güzel, İngiltere'nin güneyini kasıp kavuran rüzgârlar tüm ülkeyi dans ettirircesine sardığından şiddetliydi. Rüzgârlar ormanları büyük bir azametle sarsıyor ve sürekli büyük bir gürültüyle kükremeye devam ediyorlardı. En derinden verdikleri notalar gökyüzünden hiç eksik olmuyordu. Şarkılar söylüyor, bağıryıyorlardı ve kopan yapraklar normal zamanlarından çok daha önce havada uçuşup çırpınıyordu. Birçok ağaç günlerce süren kükreyiş ve danslardan sonra bitkin bir halde yere devrilmişti. Çimenlikteki sedir ağacının iki dalı ise iki gün arayla, aynı saatte, gün batımından hemen önce yere düştü. Rüzgâr genellikle o saatlerde, güneşle birlikte alçalmadan önce en gürültülü biçimde esiyordu; bu iki devasa dal ise çimenliğin yarısını kaplayan karanlık birer enkaz halinde artık

yerdelerdi. Çimenlikten neredeyse eve kadar uzanıyorlardı. Ağacın üzerinde çirkin bir boşluk kalmıştı; böylece Lübnan sediri yarım kalmış, yarı yıkılmış, eski güzelliğinden ve ihtişamından yoksun bir canavar gibi görünür olmuştu. Orman artık eskisinden çok daha fazla, kırık dalların bıraktığı gediklerden görülebiliyordu. Artık evin pencerelerinden -özellikle de salon ve yatak odası pencerelerinden- ötelerdeki derinlikleri ve kayalıkları izleyebiliyordu ev halkı.

O ara ziyarete gelen Bayan Bittacy'nin yeğenleri, bahçıvanların ağaç parçalarını taşımasına yardım etmekten büyük keyif aldı. Bunu yapmak iki gün sürdü, çünkü Bay Bittacy dalların birer bütün olarak taşınmasında ısrarcıydı. Kesilmelelerine müsaade etmemişti; ayrıca yakacak odun olarak kullanılmalarına da razı değildi. Onun gözetiminde dallar bahçenin kenarına sürüklendi ve orman ile çimenlik arasındaki sınır çizgisine yerleştirildi. Bu plan çocukların çok hoşuna gitti. İşe coşkuyla sarıldılar. Her ne pahasına olursa olsun, ormanın saldırılarına karşı bu savunma güvenli hale getirilmeliydi. Amcalarının ciddiyetini anladılar, hatta gizli bir nedeni olduğunu bile hissettiler ve genellikle gelmeye çekindikleri bu eve yaptıkları ziyaret, hayatlarının en keyifli ziyaretine dönüştü. Ancak bu sefer cesareti kırılmış ve donuk görünen ise Sophia idi.

“Çok yaşlandı ve komikleşti,” diye düşündü Stephen.

Ama teyzesinin sessiz hoşnutsuzluğunda kendisini telaşlandıran gizli bir şeyler olduğunu hisseden Alice, “Sanırım korkuyor,” dedi. “Sanırım ormandan korkuyor. Bizimle ormana hiç gelmiyor, görüyorsun.”

“O zaman bu duvarı kalın ve sağlam hale getirmek için bir neden daha var,” diye bitirdi, daha uzun bir cümle kuramayarak. “O zaman hiçbir şey -basbayağı hiçbir şey- geçemez. Değil mi David enişte?”

Bay Bittacy ceketini bir kenara koymuş, benekli yeleşiy-le çalışıyor, onlara yardım etmek için sedirin iri dallarını bir çit gibi üst üste koyuyordu.

“Haydi,” dedi, “ne olursa olsun, biliyorsunuz ki hava karmadan bu işi bitirmeliyiz. Daha şimdiden rüzgâr ormanda kükremeye başladı bile.” Alice bu cümleyi anladı ve hemen toparlandı. “Stevie,” diye bağırdı nefes nefese, “dikkatini topla, seni tembel. David eniştenin ne dediğini duymadın mı? Biz daha işimizi bitirmeden gelip bizi yakalayacak!”

Truvalılar gibi çalışıyorlardı ve kulübenin güney duvarını sarmış salkım ağacının altında oturan Bayan Bittacy örgüsüyle onları izliyor, zaman zaman önemsiz tavsiyeler veriyordu. Bu tavsiyeler elbette dikkate alınmıyordu. Aslında çoğu zaman duyulmuyordu, çünkü fazlasıyla işe dalmışlardı. Kocasını ateşinin çıkmaması, Alice’i elbisesini yırtmaması, Stephen’ı ağırlıkla sırtını zorlamaması için uyarıyordu. Aklı üst kattaki seyreltilmiş ilaçların bulunduğu kutu ile işin bittiğini görmek için duyduğu endişe arasında gidip geliyordu.

Çünkü sedirin parçalanması biraz olsun dinmiş korkularını yeniden harekete geçirmişti. Bay Sanderson’ın ziyaretleriyle ilgili unutulmaya yüz tutmuş anıları canlanmış; onun tuhaf ve nahoş konuşma tarzını hatırlamış ve hatırlamamayı umduğu pek çok şey, silinmesinin imkânsız olduğu bilinçaltından baş kaldırmıştı. Ona bakmış ve başlarını sallamışlardı. Hayat doluydular; bir kenara itilmeye ve kalıcı anlamda silinmeye hiç niyetleri yoktu. “Bak!” diye fısıldıyorlardı, “sana söylememiş miydik?” Varlıklarını göstermek için sadece doğru anı bekliyorlardı. Tüm o eski ve belirsiz sıkıntı tekrar üzerine çökmüştü Sophia’nın. Endişe ve tedirginlik geri dönmüştü. Kalbindeki o korkunç çöküntü de geri gelmişti.

Sedirin parçalanması olayı aslında önemsizdi, ama koca-

sının bu olay karşısındaki tutumu durumu çok önemli kılıyordu. Özellikle söylediği, yaptığı ya da yapmadan bıraktığı hiçbir şey Sophia'yı korkutmuyordu, ama genel ciddiyet havası çok yersiz görünüyordu. Kocasının bu meseleyi önemli bulduğunu hissediyordu. Bu konuda çok heyecanlıydı. Bu ani endişe ve ilgi, bütün yaz boyunca Sophia'dan bilerek ve kasıtlı olarak bir şeyler saklandığına işaret ediyordu. Zihninin derinliklerinde başka düşünceler, arzular ve umutlar akıp gidiyordu. Neydi bunlar? Nereye götürüyorlardı onu? Ağacın başına gelen kaza bunu hiç de hoş olmayan bir şekilde ele vermişti ve konu, şüphesiz kocasının farkında olduğundan çok daha fazlasını içeriyordu.

Çocuklarla birlikte orada çalışırken kocasının ciddi yüzünü izledi ve izledikçe korkuyla dolduğunu hissetti. Çocukların bu kadar hevesle çalışması canını sıkıyordu. Farkında olmadan onu destekliyorlardı. Korktuğu şeyin adını bile koyamıyordu Sophia. Ama bekliyordu.

Üstelik, şaşkın zihninin bu kadar belirsiz ve tutarsız bir korkuyla başa çıkabilmesine karşın, sedirin çöküşü bir şekilde bu korkuyu daha da yakınlaştırmıştı. Her şey bu kadar açıklamasız ve biçimsiz haldeyken, halâ bilincinde olan, ulaşamayacağı bir yerde dursa da hareketli ve canlı bir haldeki o şey onu bir tür şaşkınlık ve dehşetle dolduruyordu. Varlığı çok gerçek, gücü çok etkileyici, kısmen gizlenmesi ise fazlasıyla nahoştı. Sonra bu loş karmaşanın içinden bir düşünceyi çekip çıkardı ve gözlerinin önünde oldukça net bir şekilde görebildi. Bunu kelimelere dökmekte zorlansa da anlamı belki de şuydu: Bu sedir onların hayatında dostane bir şeyi temsil ediyor, onun yıkılması ise felaket anlamına geliyordu; evlerini ve özellikle de kocasını koruyan bir çeşit etkiye dair bir duygu böylece zayıflamıştı.

“Büyük rüzgârlardan neden bu kadar korkuyorsun?” diye sormuştu kocası ona birkaç gün önce, özellikle gürül-

tülü bir günün ardından ve verdiği cevap David'i şaşırtmıştı. Zihnindeki korkulardan biri bilinçaltından bir anda fırlamış ve gerçeği ağzından kaçırmıştı.

“Çünkü David, onların ormanı da beraberlerinde getirdiklerini hissediyorum,” demişti. “Ağaçlardan zihnime, eve doğru bir şeyler üflüyorlar.”

Bir an için ona dikkatle bakmıştı David.

“O zaman onları bu yüzden seviyor olmalıyım,” diye cevap vermişti. “Ağaçların ruhlarını, tıpkı bulutlar gibi gökyüzüne üflüyorlar.”

Konuşma kesilmişti sonra. Daha önce David'in bu şekilde konuştuğunu hiç duymamıştı.

Bir başka sefer ise onu kendisiyle birlikte yakındaki bir vadiye inmeye ikna ettiğinde, David'e küçük el baltasını neden yanına aldığını ve onu ne için kullanacağını sormuştu.

“Ağaçların gövdelerine yapışıp canlarına kast eden sarmaşıkları kesmek için,” demişti.

“Ama bunu korucular yapamaz mı?” diye sormuştu. “Onlara bunun için para ödeniyor, değil mi?”

Bunun üzerine kocası, sarmaşığın ağaçların kendilerince nasıl savaştığını bilmediği bir parazit olduğunu, korucuların dikkatsiz davrandığını ve bunu tam olarak yapmadıklarını açıklamıştı. Sarmaşıkların bir orasını bir burasını kesmiş, gerisini kendi halledebiliyorlarsa halletsinler diye ağaçlara bırakmışlardı.

“Ayrıca, bunu onlar için yapmayı seviyorum. Onlara yardım etmeyi ve korumayı seviyorum,” diye eklemiş, yapraklar onun bu sözleriyle hışırdamıştı.

Kırık sedir ağacına karşı tutumu gibi bu belirsiz sözler de kişiliğinde ilerlemekte olan bu tuhaf, ince değişikliği ele veri-

yordu. Bütün yaz boyunca yavaş ve emin adımlarla artmıştı.

Tıpkı bir ağacın büyümesi gibi -ki bunun düşüncesi onu dehşete düşürmüştü- büyüyordu bu değişim; dıştan bakıldığında fark edilmeyecek kadar hafifti, ama yükselen dalgalar derin ve karşı konulamazdı. Değişim her yanını sarmıştı David'in hem zihninde hem de hareketlerinde, bazen neredeyse yüzünde de görülebiliyordu. Bu nedenle zaman zaman David'de basbayağı beliriyor ve onu korkutuyordu. David'in yaşamı bir şekilde ağaçlarla ve ağaçların ifade ettiği her şeyle giderek daha da yakından bağlantılı hale geliyordu. İlgi alanları, faaliyetleri, düşünceleri, duyguları, amaçları, umudu, arzusu ve kaderi giderek daha fazla onlarınkine bağlanıyordu.

David'in kaderi! Bunu düşündüğünde belirsiz, muazzam bir dehşetin karanlığı gölgesini üzerine düşürdü. Kalbinde ölümden çok daha fazla korktuğu bir içgüdü -ki ölüm onun ruhu için tatlı bir dönüşüm anlamına geliyordu- yavaş yavaş David'in düşüncelerini ağaçların, özellikle de bu orman ağaçlarının düşünceleriyle ilişkilendirmeye başladı. Bazen bu şeyle yüzleşmeden, tartışmadan ya da sessiz kalması için dua edmeden önce, zihninde kocasının düşüncelerinin ormanın kendisi düşünceleri gibi hızla aktığını, ikisinin birbirine çok yakından bağlandığını ve birleştğini, her birinin diğerinin bir parçası ve tamamlayıcısı haline gelmiş tek bir varlığa dönüştüğünü görüyordu.

Bu düşünce, tam anlamıyla yüzleşemeyeceği kadar silikti. Sadece olasılığı bile, ardındaki gerçeği anlamak için odaklandığı anda yok oluyordu. Bu fazlasıyla anlaşılmaz ve çok yönlü bir durumdu. Bir dakikalık zihinsel yoğunlaşmasına karşın bile anlamı kayboluyor, eriyip gidiyordu. Bu düşünce gerçekten de bulabildiği tüm kelimelerin ardında, kesin bir kavrayışın ötesinde yatıyordu.

Zihni bununla başa çıkamıyordu. Ama ortadan kaybolurken, titreyen gözlerinin önünde yaklaşıp kayboluşunun izleri bir anlığına kıpraşıyordu. Dehşeti ise kesinlikle devam ediyordu.

Mizacının içgüdüsel olarak aradığı basit bir insani ifadeye indirgendiğinde, belki de konu şundan ibaretti: Kocasını da ağaçları da seviyordu ama ağaçlar önden davranmış, kocasının bilmediği yanlarını sahiplenmişti. Kadın Tanrı'sını ve onu seviyordu. Adam ise ağaçları ve onu.

Böylece verdiği belli belirsiz, onu endişelendiren tavizler yoluyla, mesele şaşkın zihninde bir çatışmaya şeklini aldı. Sessiz, gizli bir savaş sürüyordu, ama henüz yakından görünmüyordu etkileri. Sedirin parçalanması, her geçen gün ikisi için de yaklaşan gizemli bir karşılaşmanın dışsal bir yansımasıydı. Rüzgâr, ormanın daha uzak kesimlerinde kükre-mek yerine, artık daha da yakına geliyor, ormanın sınırlarında sert bir biçimde gürlüyordu.

Bu arada yaz da bitmişti. Sonbahar rüzgârları ormanda içlerini çekerek ilerliyor, yapraklar altın kırmızısına dönüşüyor ve akşamlar her şeyi örten gölgeleri serbest bırakıyordu ki sonunda, ciddi anlamda kötü bir şeyin ilk işareti ortaya çıktı. Bu işaret, önden iyi hazırlanmış bir hazırlık yapıldığını gösteren doğrudan, kararlı bir şiddetle belirmişti. Ne fevriydi ne de kötü planlanmış gibiydi. Bir bakıma beklenen, hatta kaçınılmaz bir şeydi sanki. Her yıl St. Raphael'in yukarısındaki küçük Seillans köyüne aynı tarihte taşınırlandı -son on yıldır o kadar düzenli bir şekilde yerine getirirlerdi ki bu konuyu oturup aralarında tekrar tartışmamışlardı bile- ancak iki hafta geçmesine rağmen, David Bittacy gitmeyi reddediyordu.

Thompson çay masasını düzenlenmiş, çaydanlığın altındaki ispiro ocağını hazırlamış, o hızlı ve sessiz yapısıyla per-

deleri indirmiş ve odadan çıkmıştı. Lambalar halâ yanmıyordu. Ateşin ışığı basma koltukları parlatıyor ve Boxer siyah at kılı halının üzerinde uyuyordu. Duvarlardaki yaldızlı resim çerçeveleri belli belirsiz ışıltıyor, resimlerin kendileri ise pek ayırt edilemiyordu. Bayan Bittacy çayı ısıtmıştı ve fincanlara su doldurmak üzereydi ki, kocası ocağın karşısındaki sandalyesinden başını kaldırarak aniden lafa girdi:

“Hayatım,” dedi, sanki bu sözünden önce bir dizi düşüncesini çoktan açıklamış da nihayet sonuca varmış gibi, “gitmem gerçekten de imkânsız.”

O kadar ani ve anlamsız bir çıkış ki, kadın önce denileni yanlış anladı. Adamın bahçeye ya da ormana gitmeyi kastettiğini sanmıştı. Ama yine de yüreği yerinden oynadı. Adamın ses tonunda tekinsiz bir şey vardı.

“Tabii ki,” diye cevap verdi, “bu hiç akıllıca olmaz. Neden gidesin?” Sonbahar gecelerinde çimenlerin üzerine her zaman yayılan sisi kast etmişti, ama daha cümlesini bitirmeden kocasının başka bir şeyden söz ettiğini anladı. Kalbi de ikinci korkunç çarpıntısını yaşadı.

“David! Yurtdışını mı kastediyorsun?” diye soluk soluğa sordu.

“Yurtdışını kastediyorum canım, evet.”

Bu ses tonu ona yıllar önce, o korktuğu orman gezilerinden birinden önce vedalaşırken kullandığı tonu hatırlattı. O zamanki sesi çok ciddi, çok keskindi. Şimdi de aynı ciddiyet ve netlik vardı. Birkaç dakika boyunca söyleyecek hiçbir şey bulamadı Sophia. Çayla meşgul oldu. Bir fincanı taşana kadar sıcak suyla doldurdu ve elinin titrediğini görmemesi için tüm gücüyle çabalayarak yavaşça çaydanlığa geri boşalttı. Ateşin ışığı ve odanın loşluğu ona yardımcı oldu. Ama her halükârda David’in bunu fark etmesi zordu. Düşünceleri çok uzaklardaydı...

VI

Bayan Bittacy şu an kaldıkları evlerini hiçbir zaman sevmemişti. Düz, daha açık, yaklaşanları daha net görmeye müsait yapıları tercih ederdi. Kişilerin gelişini görmekten hoşlanırdı. Kral William'ın eski avlanma alanının hemen kenarındaki bu ev, onun oturmak için güvenli ve hoş bir yer idealini hiçbir zaman tatmin etmemişti. Örneğın Eastbourne'daki gibi arkasında ağaçsız tepeler ve önünde açık bir ufuk olan deniz kıyısı onun için ideal bir evdi.

Özellikle ağaçlar tarafından manzaranın kapatılmasına karşı hissettiğı bu içgüdüsel nefret tuhaftı, neredeyse bir tür klostrofobi sayılırdı; daha önce ona söylendiğı üzere bu, muhtemelen ağaçların kocasını içine çektiğı ve onu tehlikelerle çevrelediğı Hindistan günlerinden kaynaklanıyordu. O yalnızlık haftalarında bu duygu iyice yerleşmişti içine. Bununla kendi tarzında savaşmış, ama asla tamamen silememişti. Görünüşe bakılırsa bu duygu bastırılrsa da başka şekillerde geri dönüyordu. Özellikle bu durumda, kocasının güçlü arzusuna boyun eğerek savaşı kazandığını düşündü, ama ağaçların dehşeti daha ilk ay geçmeden geri geldi. Sophia'nın suratına gülmüşlerdi sanki.

Fersahlarca devam eden bu ormanın, evlerinin etrafında güçlü bir duvar gibi uzandığını, onların özgürlüğe ve kaçışa giden yolunu kapatan kalabalık, gözlerini dikmiş, kulak kabartan bir varlık olduğunu asla unutmadı. Doğal olarak duyduğı dehşetle, bu düşünceyi reddetmek için elinden geleni yaptı ve

o kadar basit ve yapmacık denilemeyecek bir zihin yapısına sahipti ki haftalar boyunca bundan tamamen arınabiliyordu. Sonra korku, aniden kasvetli bir gerçeklik hissiyle geri dönüyordu. Sadece zihninde var olmuyordu bu; herhangi bir ruh halinden ayrı olarak vardı bu tek başına yürüyen korku; gelip gidiyordu ancak gidişleri, sadece kadını başka bir bakış açısıyla izlemek için beklemekten ibaretten, bir köşede hep saklı duruyordu.

Orman onu asla tamamen bırakmıyordu. Her an taciz etmeye hazırdı. Bazen bütün dalların tek bir yöne, küçük evlerine ve bahçelerine doğru uzandığını, sanki onları içine çekmek ve kendisiyle birleştirmek istediğini hayal ediyordu. Büyük, derin derin nefes alan ruhu, kapılarının önündeki ufak tefek bahçenin beyhudeliğine, küstahlığına ve iticiliğine içerliyordu. Elinden gelse onları içine çeker ve boğardı. Bu noktada gürleyen mesajını milyonlarca titreyen ağacın devasa yansıtma gücüyle ileten her rüzgâr, onun amacını vurguluyordu. Büyük ruhunu kızdırmışlardı. Kalbinde derin, aralıksız bir kükreme süregeliyordu.

Bütün bunları asla kelimelerle ifade edemezdi Sophia, konuştuğu dil konuyu iyice ortaya dökemeyeceği kadar yalın kalıyordu. Ama içgüdüsel olarak hissediyordu bunu; dahasını da. Konu onu derinden rahatsız ediyordu. Özellikle de kocası adına çekiniyordu. Yalnızca kendisi söz konusu olsa, bu kâbus ona vız gelirdi. David'in ağaçlara karşı duyduğu özel ilgi, bu duruma özellikle sebep olmuştu. İşte o zaman kıskançlık, en derinden bir nefreti ve hoşnutsuzluğu uyandırmıştı onda, çünkü hiçbir makul eşin itiraz edemeyeceği bir biçimde belirmişti. Kocasının tutkusunun doğal ve doğuştan olduğunu düşünüyordu. Bu onun mesleğini, hırsını beslemiş, hayallerini, arzularını ve umutlarını şekillendirmişti. Yaşamının en güzel yıllarını ağaçların bakımı ve koruyuculuğuyla geçirmişti. Onları tanıyor, gizli yaşamlarını ve doğalarını

anlıyor, diğer insanların köpekleri ve atları “idare ettiği” gibi sezgisel olarak onları “idare ediyordu”. Onlardan uzakta uzun süre yaşayamazdı kocası; aksi takdirde garip, keskin bir nostalji hissi zihninin huzurunu ve dolayısıyla bedeninin gücünü tüketirdi. Bir orman onu mutlu ve huzurlu kılıyor; ruhunu en derinden besliyor ve yatıştırıyordu. Ağaçların hayatına dair ihtiyaç duyduğu kaynaklara etkisi büyüktü, kalp atışlarını ya azaltıyor ya da artırıyordu. Onlardan ayrı kaldığında, karanın iç kesimlerine doğru giden bir deniz aşığı ya da düz, sıradan ovalardaki bir dağcı gibi hüüzünleniyordu.

Sophia en azından bunu bir şekilde kavırıyor ve anlayışla karşılayabiliyordu. İngiltere’de bu evi seçmesine nazikçe, hatta tatlı bir edayla boyun eğmişti; çünkü adada, bu orman kadar vahşi ülkelerin ormanlarını çağrıştıran başka bir yer yoktu. Gerçek bir havaya ve gizeme, derinliğe ve ihtişama, ıssızlığa ve yer yer eski zaman ormanlarının güçlü, evcilleştirilemez niteliğine sahipti.

Sadece tek bir ayrıntı adına karısının isteklerine boyun eğmişti David. Evin ormanın kalbinde değil de kenarında olmasına razı olmuştu. On yıldan fazla zaman boyunca ise bataklıkları, kırları ve görkemli, yaşlı ağaçlarıyla fersahlarca uzanan bu büyük ormanın dibinde huzur ve mutluluk içinde yaşıyorlardı.

Ancak son iki yıl içinde -belki de kendi yaşının ilerlemesi ve fiziksel açıdan gerilemesiyle birlikte- David, ormanın iyi halde olup olmasını denetleme adına tutku dolu bir ilgi duymaya başlamıştı. Sophia bu ilginin büyümesini izlemiş, önce ona gülmüş, sonra samimiyetin elverdiği ölçüde anlayışlı bir şekilde konuşmuş, daha sonra yumuşak bir tonda tartışmış ve sonunda kocasının tedavisinin kendi gücünün tamamen ötesinde kaldığını fark etmiş, bu yüzden tüm kalbiyle ormandan korkmaya başlamıştı.

Her yıl bu evden uzakta geçirdikleri altı haftayı elbette her ikisi de çok farklı değerlendiriyordu. Kocasının için bu, sağlığına hiç iyi gelmeyen acı verici bir sürgün anlamına geliyordu; ağaçları, onların görüntüsünü, sesini ve kokusunu özliyordu; ama Sophia için bu, peşini bırakmayan bir korkudan kurtulmak anlamına geliyordu. Fransa'nın güneşli, pırıl pırıl kıyılarında, deniz kenarında geçireceği altı haftadan vazgeçmek, bu küçük kadının kendi bencilliğine rağmen kaldırabileceğinden çok daha fazlasıydı.

Kocasının bu kararının ilk şokunu atlattıktan sonra, zihninin izin verdiği ölçüde derin düşüncelere daldı, dua etti, gizlice ağladı ve kararını verdi. Yapması gereken, açıkladı ki kendinden feragat etmekten geçiyordu. Bu boyun eğişi kesinlikle ağır gelecekti ona -ki o anda ne kadar ağır olacağını hayal bile edemiyordu- ama bu iyi kalpli, kararlı küçük Hristiyan bunu açıkça anlamış; göstermesi gereken cesaret şehitlere özgü bir seviyeye çıksa da durumu hayıflanmadan kabul etmişti. Kocasının bunun bedelini asla bilmemeliydi. Bu tutkusu dışındaki her konuda, kocasının bencilliği de en az onunki kadar büyüktü. Bunca yıldır kocasına beslediği sevgi, tıpkı kendi antropomorfik Tanrı'sına beslediği sevgi gibi derin ve gerçektir. Her ikisi için de acı çekmeyi seviyordu. Ayrıca, kocasının bunu ona söyleme şekli de benzersizdi. Salt bencilce bir tercih gibi gelmemiştir kulağına. Uzlaşma arayışındaki iki iradenin çatışmasından daha yüksek bir şey, başından beri işin içindeydi.

"Hissettiğim kadarıyla Sophia, bu benim üstesinden gelebileceğinden çok daha fazlası olur," dedi yavaşça, çamurlu çizmelerinin üstünden ateşe bakarak. "Benim görevim ve mutluluğum burada, ormanda ve sende yatıyor. Hayatım bu yere derinden bağlı. Tanımlayamadığım bir şey iç varlığımı bu ağaçlara bağlıyor ve ayrılmak beni hasta eder, hatta öldürebilir. Hayata tutunduğum gücüm zayıflar; burası benim tedarik kaynağım. Bunu

bundan daha iyi açıklayamam.” Adam masanın öbür ucundan dikkatle karısının yüzüne baktı, öyle ki kadın onun yüz ifadesindeki ciddiyeti ve sabit gözlerindeki parıltıyı gördü.

“David, bunu bu denli güçlü hissediyorsun!” dedi kadın, çayı tamamen unutarak.

“Evet,” diye yanıtladı David, “hissediyorum. Bunu sadece bedenimde değil, ruhumda da hissediyorum.”

İma ettiği şeyin gerçekliği, gölgelerle kaplı odanın içine gerçek bir varlık gibi süzüldü ve yanlarında durdu. Pencere-lerden ya da kapıdan gelmese de duvarlarla tavan arasındaki tüm boşluğu doldurdu. Sophia’nın yüzündeki ateşin tüm sıcaklığını aldı. Birden üşüdüğünü, biraz kafasının karıştığını ve korktuğunu hissetti. Neredeyse rüzgârdaki yaprakların telaşını bile hissetti. Kocasıyla arasında duruyordu.

“Bazı şeyler var, bazı şeyler...” dedi ve duraksadı, “sanırım bilmemizin uygun görülmediği.” Bu sözler sadece bu olayla ilgili değil, hayata karşı genel tutumunu da ifade ediyordu.

Birkaç dakikalık bir sessizlikten sonra, David bu sözle-ri duymamış gibi aldırmadan, “Konuyu bundan daha iyi açıklayamam, anlamalısın,” diye cevap verdi ciddi bir tonda. “Beni iyi, mutlu ve canlı tutan derin, muazzam bir bağ kurdum onlarla, yaydıkları gizli bir güç var. Eğer anlayamıyorsan da en azından beni affedebileceğini hissediyorum.” Sesi şefkatli, nazik ve yumuşaktı. “Bencilliğim, biliyorum ki affedilemez bir seviyede gibi görünüyor olmalı. Bir şekilde elimde değil; bu ağaçlar, bu kadim orman, beni ayakta tutan her şeye sirayet etmiş gibi görünüyor ve eğer ben...”

Sesinde küçük bir kesinti oldu. Aniden durdu ve sandal-yesinde geriye doğru yaslandı. O anda kadının boğazı düğümlendi ve kocasının yanına gidip kollarını ona doladığı sıra, bu düğümden kurtulmakta büyük güçlük çekti.

“Canım,” diye mırıldandı, “Tanrı yol gösterecek. Onun rehberliğini kabul edeceğiz. O bize her zaman yol göstermiştir.”

“Bencilliğim bana acı veriyor...” diye söze girdi David, ama kadın sözünü bitirmesine izin vermedi.

“David, O yol gösterecek. Hiçbir şey sana zarar veremez. Sen hiçbir zaman bencil olmadın ve böyle şeyler söyleyişini duymaya dayanamıyorum. Senin için de ikimiz için de en iyi olan yol önümüzde.” Kocasını öptü, konuşmasına izin vermedi; kalbi ağzına gelmişti sanki ve kocası için hissettikleri, kendi için hissettiklerinden çok daha öteye uzanıyordu.

Sonra Sophia’nın belki daha kısa bir süreliğine de olsa tatile yalnız gitmesini ve kardeşinin villasında çocuklarla, Alice ve Stephen’la kalmasını önermişti. Kadının da gayet iyi bildiği üzere bu seçenek ona her zaman açıktı.

Lambalar yakılıp uşak tekrar dışarı çıktığında, “Değişikliğe ihtiyacın var,” dedi David, “benim buradan ayrılmaktan çekindiğin ölçüde senin buradan gitmeye ihtiyacın var. Sen dönene kadar bir şekilde idare edebilirim ki eğer gidersen kendimi daha mutlu hissedeceğim. Çok sevdiğim bu ormanı terk edemem. Hatta öyle hissediyorum ki Sophia’cığım...” Oturduğu yerde dikilip yüzünü ona dönerek hafifçe fısıldadı, “Buradan bir daha *asla* ayrılamam. Hayatım ve mutluluğum burada birlikte yatıyor.”

Sophia, onu ormanın etkisiyle baş başa bırakabileceği fikrine küçümseyerek bakarken, o derin kıskançlığının sancılarının içini keskin ve daha da yakından ısırdığını hissetti. Ormanı kendisinden daha çok seviyordu kocası, çünkü onu ilk sıraya koymuştu. Üstelik bu sözlerin ardında, kadını fazlasıyla huzursuz eden, dile getirilmemiş bir düşünce saklıydı. Sanderson’ın eve getirdiği dehşet yeniden canlandı ve

gözlerinin önünde kanatlarını salladı. Çünkü işin aslı anlatıklarının tamamına bakıldığında, onun ağaçlara kıyamadığı gibi, ağaçların da ona kıyamayacağı gibi akıl almaz bir ima vardı. Konuyu bir şekilde gizlemeyi becerse de bu gerçeği ifşa etmesi, kadında derin bir hüzne yol açmış ve bu hüznün, önsezisi ve uyarılma hissi arasındaki sınırı aşarak açık bir telaşa dönüşmüştü.

Ağaçların onu özleyeceğini açıkça hissediyordu David; baktığı, koruduğu, gözettiği, sevdiği ağaçların.

“David, burada seninle kalacağım. Sanırım bana gerçekten ihtiyacın var, değil mi?” Hevesle, yürekten gelen bir tutkuyla dökülmüştü sözcükleri.

“Şimdi her zamankinden daha çok, canım. Bu tatlı fedakârlığın için Tanrı seni kutsasın. Ve fedakârlığın,” diye ekledi, “kalmamı gerekli kılan şeyi anlayamadığın için daha da büyük.”

“Belki şimdi yerine ilkbaharda...” dedi sesi titreyerek.

“Belki ilkbaharda,” diye cevap verdi nazikçe David, neredeyse mırıldanarak. “Çünkü o zaman bana ihtiyaçları olmayacak. İlkbaharda tüm dünya onları sevebilir. Kışın yalnız ve ihmal edilmiş halde kalırlar. Özellikle o zaman onlarla kalmak istiyorum. Hatta bunu yapmam gerektiğini hissediyorum ve yapmalıyım da.”

Bu şekilde, başka bir konuşma yapılmadan konuya nihai karar verildi. En azından Bayan Bittacy, başka bir soru daha sormadı. Yine de gereğinden daha fazla anlayış göstermeyi kendine yediremiyordu. Çünkü bunu yapması durumunda, kocasının rahatça konuşabileceğini ve ona bilmeye dayanamayacağı şeyler söyleyebileceğini hissediyordu. Bu riski almaya ise cesaret edemiyordu.

VII

Bütün bunlar yaz sonunda yaşanmış, sonbahar hemen kapıda belirmişti. Bu konuşma gerçekten de iki mevsim arasındaki eşiği işaret ediyordu ve aynı zamanda kocasının olumsuz ve saldırgan hali arasındaki sınırı da belirliyordu. Neredeyse boyun eğmekle hata ettiğini düşünmek üzereydi Sophia; kocası o kadar cesur bir tavra bürünmüştü ki meselenin gizliliğini bir yana bırakmıştı belli ki. Bütün görevlerini, eski meşguliyetlerini unutarak, açıkça ormana gidiyordu. Hatta onu da kendisiyle gelmesi için ikna etmeye çalışıyordu. Gizlenmiş o şey, artık ortaya çıkmıştı. Kocasının enerjisi karşısında titrerken, sergilediği erkeksi tutkuya hayranlık duyuyordu. Kıskançlığı uzun zaman önce korkusunun ardında kalmış, ikinci sırayı kabul etmişti. Artık tek arzusu kocasını korumaktı. Kadın tamamen bir anneye dönüşmüştü.

Çok az konuşuyordu ama evin içine girmekten nefret ediyordu. Sabahtan akşama kadar ormanda dolaşüyor, çoğu zaman akşam yemeğinden sonra da dışarı çıkıyordu; zihni ağaçlarla -yaprakları, büyümeleri, gelişmeleri; mucizeleri, güzellikleri, güçleri, tek başlarıyken yalnızlıkları, sürü halindeyken güçleriyle- doluydu David'in. Her rüzgârın onlar üzerindeki etkisini; gürültülü kuzey rüzgârından gelen tehlikeyi, batıdan gelen ihtişamı, doğunun getirdiği kuruluşu ve güney rüzgârının incelmekteki ağaç dallarında bıraktığı yumuşak, nemli hissiyatı biliyordu. Bütün gün onların hislerinden bahsediyor; solan güneş ışığını nasıl içtiklerini, ay

ışığında nasıl rüya gördüklerini, yıldızların öpücüğüyle nasıl heyecanlandıklarını anlatıyordu. Çiy onlara gecenin tutkusunun bir kısmını getirebilirdi, ama don ise onları toprağın altına daldırırdı ki, köklerinde daha sonraki bir dönem gelecek bir yumuşaklık umuduyla yaşarlardı. Taşıdıkları yaşamı -böcekleri, larvaları, krizalitleri- emziriyorlardı; üzerlerindeki gökyüzü eridiğinde, “yağmurun coşkusunda hareketsiz” ya da güneşli öğle vaktinde “gölgelerinin harikuladeliğine kendini bırakmış” durduklarından bahsediyordu David.

Bir keresinde gecenin bir yarısı onun sesiyle uyanmış, kocasının uyanık olduğunu, uykusunda konuşmadığını fark etmiş, öğle vakti sedirin gölgesinin düştüğü pencereye doğru konuştuğunu duymuştu:

Lübnan sedirini mi özlüyorsun
O enfes doğuya doğru ilerleyen uzun esintinin içinde?
Lübnan sediri için iç çekerek,
Koyu sedir...

Kadın yarı büyülenmiş, yarı korkmuş bir halde dönüp ona adıyla seslendiğinde ise adam sadece şöyle demişti:

“Canım, tüm Doğulu kardeşleri onu uykuya davet ederken, İngiltere’deki küçük çimenliğimizin üzerindeki o ağacın yabani ıssızlığını yalnızlığını hissettim - aniden fark ettim.” Cevap o kadar tuhaf, o kadar “Evanjelist olmayan” bir tonda gelmişti ki kocası tekrar uyuyana kadar sessizce bekledi Sophia. Şiir aklından geçip gitmişti. Gereksiz ve yersiz görünüyordu. Ancak içini kuşku, korku ve kıskançlık kaplamıştı.

Ne var ki korku, kocasının halindeki ihtişama duyduğu kaçınılmaz hayranlık tarafından bir şekilde yutulmuş ve kısa bir süre sonra yok edilmiş gibiydi. Endişeleri ise her halükârda, dinsel temelden tıbbi bir temele kaymıştı. Kocasının akli dengesini biraz kaybetmiş olabileceğini düşünüyordu. Dualarında,

kocasına yardım etmek ve onu izlemek için onunla birlikte kalmasını sağlayan rehberliği için Tanrı'ya ne kadar sık şükrettiğini söylemek imkansızdı. Günde en az iki kez olduğu kesindi.

Hatta bir keresinde o kadar ileri gitti ki, eve çağırdığı Papaz Bay Mortimer'in yanında getirdiği az çok seçkin bir doktora, o profesyonel adama kocasının tuhaflığının bazı belirtilerini özel olarak anlattı. Doktorun "reçete yazabileceği bir şey olmadığı" cevabı ise kadının şaşkınlığını biraz daha artırdı. Sör James'e daha önce hiç böyle alışılmışın dışında koşullarda "danışılmadığına" şüphe yoktu. Tabii neler olduğuna dair hisleri, insanlara yardım etme adına yetenekli bir araç olarak edindiği içgüdülerinin önüne geçmişti.

"Sizce humması yok mu?" diye sordu ısrarla ve aceleyle Sophia, ondan bir şeyler öğrenmeye kararlıydı.

"Size söylediğim gibi, başa çıkılması gereken bir şey yok, Madam," diye yanıtladı kırıgın şövalye.

Belli ki hastaları bu şekilde gizlice, çimenlikte bir çaydanlığın önünde muayene etmeye davet edilmek umurunda değildi, asıl derdi para alma ihtimaliydi. İnsanların dilini görmeyi ve nabzını hissetmeyi seviyordu; soru sorduğu kişinin soyağacını ve banka hesabını da bilmek istiyordu. Bu çok sıra dışıydı, ayrıca iğrenç bir tadı vardı. Elbette öyleydi. Ama boğulup gitmeden önce kadın, bulabildiği tek saman çöpüne sarıldı.

Kocasının kaba tavırları artık onu öyle ele geçirmişti ki, ona soru sormakta bile zorlanıyordu. Oysa evde o kadar nazik ve kibardı ki, kadının fedakarlığını olabildiğince kolaylaştırmak için elinden geleni yapıyordu.

"David, şu an dışarı çıkman gerçekten akıllıca değil. Gece nemli ve çok soğuk. Toprak çiyden sıırıslıklam olmuş. Soğuktan öleceksin."

Yüzü parladı David'in. "Benimle gelmeyecek misin ca-

nım, bir kereliğine de olsa? Tek başına duran kayın ağacını görmek için çobanpüsküllerinin olduğu tarafa gidecektim.”

Kısa ve karanlık öğleden sonra onunla birlikte dışarı çıkmış ve çingenelerin kamp kurduğu o kötü çobanpüskülü tarafının yanından geçmişlerdi. Orada başka hiçbir şey yetişmezdi ama çobanpüskülleri kayalı toprakta gelişebilirdi.

“David, kayın ağacı iyi ve güvende.” Kocasının deyimlerini biraz öğrenmiş, aşkı sayesinde daha da zekileşmişti. “Bu gece rüzgâr yok.”

“Ama yükseliyor,” diye cevap verdi, “doğudan yükseliyor. Çıplak ve aç karaçamların arasından gelişini duydum. Güneşe ve çiçe ihtiyaçları var bu ağaçların, rüzgâr doğudan üzerlerine geldiğinde ise hep feryat ederler.”

Onun bu sözlerini duyunca Tanrı’sına hızlıca kısa bir dua gönderdi. Artık, ağaçların yaşamı hakkında bu yakının, samimi ifadeler kullandığı her seferde, bir çeşit soğukluk hissinin tenine ve etine sıkıca yapıştığını duyumsuyordu. Titriyordu. Kocası böyle şeyleri nasıl bilebilirdi ki?

Oysa diğer her şeyde, günlük yaşamlarındaki ilişkilerinde akli başında, mantıklı, sevgi dolu, nazik ve şefkatliydi. Sadece ağaçlar söz konusu olduğunda akli dengesi bozulmuş ve tuhaf görünüyordu. Daha da ilginç, her ikisinin de sevdiği sedirin çöküşünden bu yana, farklı şekillerde de olsa, normallikten kopuşu artmış gibi görünüyordu. Yoksa neden onları, bir adamın hasta bir çocuğu izlediği gibi izliyordu ki? Neden özellikle alacakaranlıkta, kendi deyimiyle onların “gece vakti ruh hallerini” anlamak için açlık hissediyordu? Ayazın tehdidinde ya da rüzgârın yükselmesine karşın neden onları bu kadar dikkatle düşünüyordu?

Artık kadının kendisine de sık sık söylediği gibi, böyle şeyleri nasıl bilebilirdi ki?

Gitmişti David. Arkasından ön kapıyı kapatırken, ormanın uzaktan gelen uğultusunu duydu Sophia.

Sonra birden aklına geldi: Peki ya kendisi bunları nasıl bilebilirdi?

Bu, vücudunun, kalbinin ve zihninin her yerinde aynı anda hissettiği bir darbeydi adeta. Bu keşif, onu ezmek için pusuya yattığı yerden fırlamıştı. Tüm tartışmaları boşa çıkaran bu gerçek, muhakeme yeteneğini dondurmuydu. Ama ilk başta donup kalsa da kısa sürede canlandı ve varlığı saldırgan bir karşıtlık göstermeye başladı. Görkemli ve köşeye sıkışmış liderlerin umutlarını harekete geçirecek kadar vahşi ama yerinde bir cesaret, zayıf kişiliğinde büyük bir ihtişamla alevlendi. Kendini önemsiz ve zayıf görse de dünyaları yerinden oynatan gücün peşinde olduğunu da biliyordu. Onu dolduran inanç, elindeki tek silahtı ve onun gücüyle yerini koruyordu; ancak hayatını niteleyen o mutlak ve özverili fedakârlık ruhu ise inancını anında kullanmayı öğrenmesini sağlayan asıl araçtı. Çünkü bir tür temiz ve kusursuz bir sezgi onu saldırıya yönlendirmişti. Arkasında İncil'i ve Tanrı'sı duruyordu.

Bu kadar muhteşem bir aydınlanmayı nasıl yaşadığı hayret konusu olabilir, ancak belki de açıklayıcı bir ipucu, kendi doğasının basitliğinde yatıyordu. Her halükârda, bazı şeyleri oldukça açık bir şekilde görüyordu; onları sadece anlık olarak-dua ettikten sonra, gecenin sessizliğinde ya da evde örgüleri ve düşünceleriyle uzun saatler boyunca yalnız kaldığında-görse de böyle zamanlarda Tanrı'nın içinde hissettiği rehberliği, Sophia geliş biçimini unuttuktan sonra bile devam ediyordu.

Gördüğü bu şeyler onun için şekilsiz, sözcüksüzdü; onları herhangi bir dile dökemiyordu, ama cümlelere dökülememiş olmalarından dolayı esas berraklıklarını ve canlılıklarını koruyorlardı.

Saatler sürdüğü sabırlı bekleyiş bunu başlatmış, gerisi de sonraki günlerde azar azar devam ederek kolayca gelmişti. Kocasını sabahın erken saatlerinden beri yoktu ve öğle yemeğini de yanında götürmüştü. Çaydanlığın yanında oturmuş, fincanları ve çaydanlığı ısıtıyor, ocağın üstündeki kekleri sıcak tutuyor, kocasının dönüşüne hazırlanıyordu ki birdenbire kocasını içine çeken, onu günlerce dışarıda tutan, kendi küçük iradesine ve içgüdülerine aykırı hissettiren bu şeyin deniz kadar büyük olduğunu fark etti. Bireysel ağaçların güzelliğinden ibaret değildi, yığın halinde ve dağ gibi bir şeydi. Etrafında gökyüzüne karşı devasa bir duvar yükseliyordu, ölçeği büyük, gücü ise son derece muazzamdı. Şimdiye kadar rüzgârda dalgalanan ve hışırdayan yeşil ve narin biçimler olarak bildiği şeyler, çok ama çok uzaklardaki derinliklerde yatan şeyin kendi görüş alanına giren ufak bir serpintisinden öte bir şey değildi. Gerçekten de ağaçlar, kendisini görünmez kılan bir birliğin sınırlarını gözle görülür bir şekilde belirleyen nöbetçilerdi. Uzaktaki ana gövdenin korkunç uğultusu ve mırıltısı, ateş ışığı ve tıslayan çaydanlıkla birlikte bulunduğu o durgun odaya sirayet etti. Dışarıda, daha da uzakta, ormanın kalbinde sürekli kükreyen o şey korkunç bir şekilde yükseliyordu.

Kaçınılmaz bir -kendisi ve orman arasında kendi ruhu adına- bir savaş duygusu da beraberinde geldi. Sanki Thompson odaya girmiş ve sessizce ona kulübenin kuşatıldığını söylemiş gibi açıktı konu. “Lütfen hanımefendi, evin etrafında ağaçlar var,” diye aniden gelip olan biteni dillendirmişti sanki. Kendi cevabı ise şöyleydi adeta: “Her şey yolunda Thompson. Ana gövde halâ çok uzakta.”

Hemen ardından, onu çok eden başka bir hakikati daha fark etti. Kıskançlığın sadece insan ve hayvan dünyasıyla sınırlı olmadığını, tüm yaratılış içinde bulunduğunu anladı. Bitkiler âlemi de bunu biliyordu. Sözde cansız doğa da

bunu paylaşıyordu. Ağaçlar bunu hissediyordu. Pencerenin hemen ötesindeki bu orman -sonbahar akşamının sessizliğinde, küçük çimenliğin karşısında duran bu orman- bunu anlıyordu. Sevdığı ve ihtiyaç duyduğu şeyleri sadece kendine saklamaya çalışan acımasız, dallanıp budaklanan bu güç, milyonlarca yaprağı, gövdesi ve kökü ile arzusunu adeta akıtırçasına yayıyordu. İnsanlarda elbette bilinçli bir şekilde, hayvanlarda ise içgüdüsel olarak hareket ederdi kıskançlık; ama ağaçlarda ise rüzgârın buzun yüzeyinden toz halindeki karı süpürüşü gibi yolundaki her karşı sesi süpüren, kişisel denilemeyecek ve bilinçsiz bir gazabın kör dalgası halinde yükseliyordu. Sonsuz takviye gücüne sahip bir orduydum orman ve tutkusuna karşılık verildiğini fark ettiğinde gücü arıyordu... Kocasını ağaçları seviyordu... Bunun farkına varmışlardı... Sonunda onu Sophia'dan alacaklardı...

Sonra kocasının ayak seslerini ve ön kapının kapanışını duyarken üçüncü bir şeyi daha net bir şekilde gördü; onunla arasındaki uçurumun genişlediğini fark etti. Bu diğer aşkı bunu başaran. Yaz boyunca ona çok yakın hissettiği tüm bu haftalar boyunca, özellikle de onun yanında kalmak ve ona yardım etmek için hayatının en büyük fedakârlığını yapmasın karşın kocasını yavaşça, emin adımlarla uzaklaşıyordu. Yabancılaşması artık şimdi ve burada hissediliyordu, tamamlanmıştı. Bunca zamandır aralarındaki boşluk, geniş ve derin bir noktaya varana dek olgunlaşmıştı. Aralarındaki boşluğun ötesinde, kocasının değişiminin kaçınılmaz bir netlikle görülebiliyordu. Çok sevdiği, bir zamanlar taparcasına aşk duyduğu kocasının yüzü ve bedeni, gölgeler altındaki boşluğun diğer tarafındaydı, sırtı karısına dönüktü ve Sophia izlerken, ondan uzaklaşırcasına hareket ediyordu David.

Sonra sessizce çaylarını içtiler. Kadın hiç soru sormadı, adam da günüyle ilgili hiçbir bilgi vermedi. Kocaman bir

yüreğe sahipti Sophia, yaşlılığın getirdiği korkunç yalnızlık hissi ise yükselen buzlu bir sis gibi içine yayılmıştı. David'i izliyor, tüm isteklerini yerine getiriyordu. Saçları dağınıktı ve botları siyahımsı çamurla kaplanmıştı. Adam huzursuz, salınırcasına bir tarzda hareket ediyordu ve bu da nedense kadının yüzünü bembeyaz kesiyor, sırtından aşağıya acınası bir ürperti gönderiyordu. Ona ağaçları hatırlatıyordu kocası. Gözleri de çok parlaktı.

Yanında getirdiği toprak ve orman kokusu Sophia'yı boğuyor ve nefes almasını zorlaştırıyor gibiydi; öte yandan -neredeyse hâkim olamadığı bir telaşla fark ettiği üzere- lamba ışığının altında kocasının yüzünde, gölgeler arasından bir ormana düşen ay ışığını düşündüren hafif, soluk bir ihtişamın izleri parlıyordu. Orada parlayan ise adamın yeni keşfettiği mutluluğuydu, karısının neden olmadığı ve hiçbir payının bulunmadığı bir mutluluk.

Paltosunda solmuş sarı kayın yapraklarından bir tutam saklamıştı. “Bunu ormandan getirdim sana,” dedi, uzun zamandır zayıf kalmış bağlılığını tekrar canlandırır bir havayla. Sophia ise yaprakları mekanik bir şekilde gülümseyerek ve “Teşekkür ederim canım,” diye mırıldanarak aldı, sanki adam bilmeden karısının eline kendi kıyametinin silahını vermiş ve Sophia da bunu kabul etmişti.

Çay bitip odadan çıktığında ise ne çalışma odasına gitmiş ne de üstünü değiştirmişti. Adam tekrar ormana doğru giderken ön kapının usulca arkasından kapandığını duydu Sophia.

Sonra üst kattaki odaya çıktı, yatağın -yattığı tarafın- yanında diz çöktü ve gözyaşları içinde tanrının onu kurtarması ve yanında tutması için çılgınca dua etmeye başladı. Diz çöktüğü sırada rüzgâr, arkasındaki pencere camlarına vuruyordu.

VIII

Güneşli bir kasım sabahı, gerginliği neredeyse bastırılamaz bir boyuta ulaşınca ani bir karar verdi ve bu karara uydu. Kocasını öğle yemeği için yine dışarı çıkmıştı. Maceraya atılmaktan çekinmedi ve onu takip etti. Her şeyi açık seçik görme gücü şu an yüksekti ve Sophia'yı doğallığın üstünde bir kavrayış seviyesine çekmeye zorluyordu. İçeride kalmak ve kocasının dönüşünü öylece beklemek aniden imkânsız gibiydi. Kocasının bildiklerini bilmek, hissettiklerini hissetmek, kendini onun yerine koymak istiyordu. Ormanın büyüleyici dünyasına girmeye cesaret edecek, bunu onunla paylaşacaktı. Bu büyük bir cüretti; ama ona nasıl yardım edeceğini ve onu nasıl kurtaracağını daha iyi anlamasını ve dolayısıyla daha büyük bir güç kazanmasını sağlayacaktı. Ama önce dua etmek için bir an yukarı çıkmıştı.

Kalın, sıcak tutan eteği ve ağır botlarıyla -kocasıyla birlikte Seillans civarındaki dağlara gittiklerinde giydiği yürüyüş botları- arka yoldan çıktı ve ormana doğru döndü. Aslında onu takip etmesi mümkün değildi, çünkü bir saat önce yola çıkmıştı David ve hangi yöne gittiğini de tam olarak bilmiyordu. İçindeki anlık istek, ormanda onunla birlikte olmak, tıpkı onun yaptığı gibi yapraksız dalların altında yürümek, birlikte olmasalar bile o ormandayken orada olmaktı. Çünkü böylece bir kez olsun onunla, sevdiği ağaçların o korkunç, güçlü yaşamını ve soluğunu paylaşabileceğini düşünmüştü. Kışın ona özellikle ihtiyaçları olduğunu söyle-

mişti ve artık kış geliyordu. Sevgisi ona kocasının hissettiği şeyden bir şeyleri -bütün bu ağaçların devasa cazibesi, çekimi ve etkisini- getirmeliydi. Böylece, kendisi anlayamasa da kocasını ondan uzaklaştıran bu şeyi paylaşabilirdi. Hatta böylece ormanın saldırısını da azaltabilirdi.

Bu dürtü ona kahinlere özgü bir yolla gelmiş, o da hiçbir tereddüt belirtisi göstermeden itaat etmişti. Bütün bu korkunç bilmeceyi daha derinden kavrayacaktı. Buysa gerçekleşti, hayal ettiği ve beklediği şekilde olmasa da.

Hava çok durgundu, gökyüzü soğuk, soluk bir mavi renkte ama bulutsuzdu. Tüm orman sessizdi, esas duruşta bekliyordu adeta. Onun geldiğini gayet iyi biliyordu. İçeri girdiği anı görmüş, onu izlemiş ve takip etmiş, hiç ses çıkarmadan ardına düşmüş ve onu içine kapatmıştı. Meşeler ve kayınlar arkasına sıra sıra geçip yerlerini alırken, Sophia'nın ayakları yosun tutmuş çimenlerin üzerinde sessizce ilerliyordu. Bir yerlerden geçtiği anda ağaçların arkasında bu kadar sıklaşmaları hiç de hoş değildi. Giderek büyüyen bir ordu halinde toplandıklarını, kendisiyle ev arasına yığıldıklarını, sürüleştiklerini, kaçış yolunu kapattıklarını fark etti Sophia. Geçmesine kolayca izin vermişlerdi, oysa tekrar dışarı çıkmak isteğinde onların farklı bir -kaba, kalabalık, tüm dalları hazır ve düşmanca- yönünü tanıyacaktı. Sayılarının giderek artması onu şimdiden şaşırtmıştı. Önündeki, güneş ışığının düştüğü açık alanlarla çok seyrek ve dağınık görünüyorlardı ama ardında birbirine çok yakın, güneş ışığını kapatan sıralı bir ordu gibi durduklarını anladı. Gün ışığının önünü kapatmışlar, bütün gölgeleri toplamışlar, yapraksız ve geçit vermez surlarıyla gece gibi dikilmişlerdi. Kadının içinden geçtiği açıklığı içlerine çekmişlerdi. Arkasına -nadiren- baktığı anlarda geldiği yolun gölgeler altına girmiş ve kaybolmuş olduğunu kavrayabiliyordu.

Yine de sabah ışıl ışıl parlıyordu ve bir heyecan dalgası tüm günü adeta titretiyordu. Bu hava, her zaman “ocuk havası” olarak bildiği şeydi, o kadar açık ve zararsızdı ki ne bir tehlike işareti ne de korkutacak hiçbir şey yoktu. Sophia Bittacy amacında kararlı bir şekilde, cesaret edebildiği kadar az arkasına bakarak, sessiz ormanın kalbine doğru giderek daha da derine, yavaş ve bilinçli bir şekilde yürüdü.

Sonra aniden, güneş ışığının doğrudan düştüğü açık bir alanda durdu. Burası ormanın nefes aldırđıđı yerlerden biriydi. l, solmuş alı ırpı yığını, çirkin gri lekeler halinde uzanıyordu. Funda parçaları da vardı. Etrafta meşe, kayın, çobanpüskülü, dişbudak, am, karaçam ve yer yer küçük ardı gruplarıyla ağaçlar görünüyordu. Ormanın bu nefeslendiği alanının kenarında dinlenmek için durdu ve ilk kez içgüdülerine karşı geldi. Çünkü içindeki asıl içgüdü devam etmekte. Aslında dinlenmek istemiyordu.

Bu ona bunu yaptıran küçük bir eylem, büyük bir vericiden gelen bir telsiz mesajıydı.

“Durduruldum,” diye düşündü kendi kendine, korkunç bir i sıkıntısıyla.

Bu sessiz, yaşlı yerde etrafına bakındı. Hiçbir şey kıpırdamıyordu. Ne yaşam vardı ne de yaşam belirtisi; hiçbir kuş tmyor, hiçbir tavşan onun yaklaştığını görünce kaışmıyordu. Durgunluk şaşırtıcıydı ve yerçekimi ağır bir perde gibi üzerine çökmüştü. Kalbini susturuyordu. Bu, kocasının hissettiklerinin bir parçası olabilir miydi: Saplar, dallar, kökler ve yapraklarla birlikte yoğunlaşan bu dolanıklık hissi?

“Burası hep böyleydi,” diye düşündü, ama neden böyle dşndğnu bilmiyordu. “Orman büyüdüğünden beri burası durgun ve gizemliydi. Hiç değişmedi.” Bunları söylerken sessizlik perdesi daha da yaklaştı, etrafını sardı. “Bin

yıldır, bin yıldır buradayım. Bu yerin ardında ise dünyanın bütün ormanları duruyor!”

Bu tür düşünceler Sophia’nın mizacına ve ona doğada göreceği söylenen her şeye o kadar yabancıydı ki onlara karşı koymaya çalıştı. Karşı çıkmak için çaba harcadı. Ama bu düşünceler yine de peşini bırakmıyor, dağılmayı reddediyorlardı. Perde, dokusu kalınlaşmış gibi yoğun ve ağır bir şekilde asılı duruyordu. Hava güçlkle içeri giriyordu.

Sonra perdenin kırırdadığını düşündü. Bir yerlerde hareket vardı. Ağaçların görünen yüzlerinin ardında gizlenen o belirsiz, loş şey ona doğru yaklaşıyordu. Nefesini tuttu ve kulak kesilerek etrafına baktı. Ağaçlar, belki de artık onları daha ayrıntılı gördüğü için ona değişmiş gibi geliyordu. Belli belirsiz, silik bir değişiklik yayılmıştı üzerlerine, önce o kadar haffti ki bunu kabul etmekte zorlandı başta, ancak sonra giderek, yine de belirsiz bir şekilde dışarıya doğru büyüdü. “Titrerler ve değişirler,” diye Sanderson’ın alıntılıdığı o korkunç ifade aklından geçti. Yine de değişim, böylesine büyük bir hareketin büyüklüğüne eşlik eden tüm hoyratlığa rağmen zarıftı. Ona doğru dönmüşlerdi. Hepsi bu kadardı. *Onu görmüşlerdi*. Değişim, tereddüt içindeki ve dehşete düşmüş zihninde kendini bu şekilde ifade ediyordu. Şimdiye kadar her şey başka türlü ilerlemiş, ağaçlara kendince bakmıştı; şimdiyse onlar Sophia’ya kendilerince bakıyorlardı. Yüzüne ve gözlerine, her yerine gözlerini dikiyorlardı. Kaba, kızgın, düşmanca bir tavırla onu izliyorlardı. Sophia şimdiye kadar onları çeşitli şekillerde, yüzeysel olarak izlemiş, kendi aklına uyarak onları okumaya çalışmıştı. Şimdi ise ağaçlar ona sadece başkalarının yorumlarına göre değil, gerçekte *oldukları* şeyi göstermeye başlamıştı.

Dingin sessizliklerinde bir yaşam içgüdüğü varmış gibi görünüyordu; üstelik bu yaşam Sophia’yı büyüleyen, kor-

kunç, yumuşak bir büyüyü soluyordu sanki. Bu büyü onun her yanını sarmış, beynine kadar tırmanmıştı. Orman, devasa büyüyle onu ele geçirmişti. Yüzyılların dokunmadan bıraktığı bu تنها nefeslenme noktasında, tüm bu kolektif bedenin gizli nabzına doğru adım atmıştı. Onun farkındaydılar ve sayısız, uçsuz bucaksız bakışlarını davetsiz misafirin üzerine dikmişlerdi. Sessizliğin içinde ona bağıyorlardı. Sophia onlara tekrar bakmak istedi ama bu bir kalabalığa bakmak gibiydi ve bakışları bir ağaçtan diğerine aceleyle kayıyor, hiçbirinde aradığını bulamıyordu. Onu o kadar kolayca görüyorlardı ki. Arkasında duran ağaç sıraları da ona bakıyordu. Ama o bakışlara karşılık veremedi Sophia. Kocasının bunu yapabildiğini fark etti. Ağaçların yönelttiği sabit bakışlar, sanki bir anlamda çıplakmış gibi onu şaşkına çevirmişti. Ağaçların onu bu denli görmesine karşın, Sophia onları çok kısıtlı görebiliyordu.

Ağaçların bakışlarına karşılık verme çabaları acınacak haldeydi. Sürekli yer değiştirmeleri şaşkınlığını artırıyordu. Her tarafını saran bu korkunç ve muazzam görüntünün bilinciyle gözlerini önce yere dikti, sonra da tamamen kapattı. Göz kapaklarını olabildiğince sıkı tutuyordu.

Ama ağaçların görüntüsü, göz kapaklarının ardındaki, o içerideki karanlığa bile giriyordu, çünkü bundan kaçış yoktu. Dışarıda, ışık altında çobanpüsküllerinin yapraklarının pürüzsüz bir şekilde parladığını, meşelerin ölü yapraklarının etrafında havada asılı durduğunu, küçük ardıçların iğnelerinin tek bir yönü gösterdiğini biliyordu. Ormanın algısı ona odaklanmıştı ve gözlerini kapatması bile onun dağınık ama yoğun -büyük ormanın her şeyi kapsayan- bakışını gizleyemezdi.

Rüzgâr yoktu, yine de kurumuş saplardan sarkan kimi yapraklar büyük bir hızla sallanıyordu. Bu ise onun varlığına

dikkat çeken bir işaretti. Sonraysa tekrardan, uzun haftalar önce olduğu gibi onların varlığını etrafında bir gelgit gibi hissetti. O gelgit dönmüştü. Hemşirenin, “Gelgit geri döndü; içeri girmeliyiz,” dediği o çocukluk anısındaki gibi, ufka kadar uzanan yeşil ve yığılı su kütesini gördü ve yavaş yavaş gelmekte olduğunu fark etti. Aceleyle ilerleyemeyecek kadar büyük, muazzam bir gayeyle yüklü devasa kütlenin kendisine doğru geldiğini hissediyordu. Bu kitlenin akışkan gövdesi, tam da sarı kumların üzerinde durduğu noktaya doğru ilerliyordu. Bunu görmek ve düşünmek, sanki cılız benliği tüm denizin ilerleyişinin odağıymış gibi onu her zaman bir huşu duygusuna boğmuştu. “Gelgit geri döndü; artık içeri girsek iyi olacak.”

Şimdiyse etrafında olup biten benzerdi -aynı şey ormanda da oluyordu- ve yavaş, emin ve istikrarlıydı; hareketi denizinki kadar az fark edilebilirdi. Gelgit geri dönmüştü. Ormanın yeşil ve dağlık derinlikleri arasına girmeye cesaret eden küçük insan varlığı ise onun hedefiydi.

Oturup gözlerini sımsıkı kapatarak beklerken bu kadarı gayet açıktı. Ama bir sonraki an, daha fazlasını fark ederek gözlerini açtı. Ormanın aradığı varlık öncelikle ona ait değildi. Kendisinden başka birinin varlığıydı. Sonra bir an anladı. Gözleri bir hışırtıyla açılmıştı, ama ses gerçekte kendisinden gelmemiştir.

Gün ışığının çok sakin ve durgun olduğu açıklıkta, ağaçların arasında hareket eden kocasının bedenini gördü; tıpkı bir ağaç gibi yürüyordu.

Ellerini arkasına koymuş, başını yukarı kaldırmış, kendi düşüncelerine dalmış gibi oldukça yavaş hareket ediyordu. Aralarında neredeyse elli adımlık bir mesafe vardı ama adam kadının bu kadar yakınında olduğunu fark etmemişti bile.

Zihni ve tüm duyuları ie dönük bir halde, rüyadaki bir siluet gibi yanından geçip gitti ve Sophia onun gidişini izledi. İçinde sevgi,  zlem ve acımayla dolu bir fırtına koptu ama k bustaymış gibi ne bir söz ne de bir hareket sarf edebildi. Oturdu ve kocasının kendisinden uzaklaşmasını, yeşillerle bezeli ormanın derinliklerine doğru gitmesini izledi. Onu kurtarma arzusu, ona durmasını ve dönmesini söyleme arzusu, varlığında bir tutkuyla koştu, ama yapabileceği hiçbir şey yoktu. Kocasının kendisinden uzaklaştığını, kendi isteğiyle ve isteyerek daha öteye gittiğini; dalların adımlarının etrafına düştüğünü ve onu sakladığına gördü. Benekli gölgeler ve güneş ışığı arasında kaybolmuştu adam. Ağaçlar onu örtmüştü. Gelgit onu almış, adamda hiç direnmemişti ve gitmekten memnundu. Yeşil, yumuşak denizin koynunda karısının görüş alanının ötesine doğru s z lm şt . Gözleri artık onu takip edemiyordu. O gitmişti.

İşte o zaman ilk kez, o mesafeden bile olsa, kocasının yüzündeki ifadenin huzur ve mutlulukla dolu, kendinden geçmiş ve neşeye kapılmış bir gence özgü bir ifade olduğunu fark etti. Bu ifadeyi artık ona hiç göstermiyordu. Ama Sophia bunu biliyordu. Yıllar önce, evlilik yaşamlarının ilk günlerinde bunu onun yüzünde görmüştü. şimdiyse karısının varlığının ve sevgisinin çağrısına itaat etmiyordu. Ona sadece orman seslenebilir, sadece ağaçlara cevap verirdi; orman kocasının her parçasını, kalbini ve ruhunu ondan almıştı.

İçine, solmuş anılarına dalıp gitmiş bakışları yeniden dışarıdaki şeylere döndü. Etrafına baktı, ellerini boş ve tatminsiz bırakan sevgilisi, onu şimdiye kadar bildiği en kasvetli dehşetin istilasına açık bırakmıştı. Böyle şeylerin gerçek olması ve vücut bulması onu tamamen çaresiz kılıyordu. Dehşet, kalbinin şimdiye kadar hiç bocalamamış en sessiz köşelerini istila etti. Ne İncil'ine ne de Tanrı'sına bir an bile ulaşa-

madı. Korku dolu bir dünyada, gözyaşlarıyla dolamayacak kadar kuru ve sıcak gözlerle, ama vücudunu saran buz gibi bir soğuklukla oturuyordu. Etrafa gözlerini dikse de hiçbir şey göremedi. Yapay bir güneş ışığının parıltısı hareketsiz ağaçları aydınlattığı öğle vaktinin durgunluğunda, sinsice yaklaşan o dehşet etrafını sarmıştı. Önünde ve arkasındaydı, bunun farkındaydı. Bu sinsi sessizliğin ötesinde, hemen dibinden başka bir dünyaya ait şeyler geçiyordu. Ama onları tanıyamıyordu. Kocasını onları tanıyordu, güzelliklerini ve huşularını biliyordu, evet, ama Sophia için ulaşılmazlardı. Onlarla ilgili en ufak bir şeyi bile kocasıyla birlikte paylaşmazdı. Ormanın kalbindeki bu kış öğle vaktinin parıltısının ardında ve ötesinde, ifade edemediği başka bir yaşam ve tutku evreni varmış gibi görünüyordu. Sessizlik onu örtüyor, durgunluk onu gizliyordu; ama kocası bütün bunlarla birlikte hareket ediyor ve durumu anlıyordu. Sevddiği bunu yorumlayabiliyordu.

Ayağa kalktı, güçsüzce sendeledi ve tekrar yosunların üzerine yığıldı. Yine de kendisi adına hiçbir korku hissetmedi; ıstırapı ve derin özlemi tüm cesaretiyle sevdiği adama doğru akarken ona hiçbir kişisel korku dokunamazdı. Kendini tamamen unuttuğu, savaşmanın umutsuz olduğunu anladığı, Tanrı'sını kaybettiğini bile düşündüğü bu anda, kocasını bu düşmanca ormanın korkunç kalbinde, küçük bir varlık olarak yeniden yanı başında buldu. Ama ilk başta kocasının yanında olduğunu fark edemedi; bu garip ve kabullenmediği kılıktayken onu tanıyamıyordu. Çünkü kocası çok yakın, samimi, tatlı ve rahatlatıcı, ama yine de anlaşılması çok zor bir şekilde, sanki teslimiyet içindeymiş gibiydi.

Bir kez daha ayağa kalkmaya çabaladı ve bu kez başarılı bir şekilde dönerek geldiği yosunlu kayalık boyunca yavaşça ilerledi. İlk başta, sadece bir anlığına da olsa yolu böyle ko-

layca bulmasına hayret etti. Sadece bir anlığınaydı bu, çünkü neredeyse o anda gerçeği anladı. Ağaçlar onun gitmesinden memnundu. Yol göstererek ona yardım ediyorlardı. Orman onu istemiyordu.

Gelgit gerçekten de yaklaşıyordu, ama onun için değildi.

Böylece, son zamanlarda hayatı olağan dışı noktalardan görmeyi sağlayan o berrak görüş parıltılarından biriyle, tüm bu korkunç şeyin tamamlandığını anladı.

Şimdiye kadar düşünce ya da dil yoluyla ifade edememiş olsa da korkusu, kocasının sevdiği ormanın onu bir şekilde ondan alacağı, hayatını onlarınkiyle birleştireceği, hatta onu gizemli bir şekilde öldüreceğiydi. Bu kez yaptığı büyük hatayı gördü ve bu yüzden dehşetin daha da büyüttüğü ıstırapı içine çekti. Çünkü onların kıskançlığı, hayvanların ya da insanların küçük çaplı kıskançlığı gibi değildi. Onu sevdikleri için istiyorlardı, ama onu ölü istemiyorlardı. Onu, yaşamı ve coşkusuyla dolu halde istiyorlardı. Onu canlı istiyorlardı.

Yollarına çıkan ve ortadan kaldırmak istedikleri ise Sophia idi.

Çaresizlik duygusunu ortaya çıkaran da buydu. Kumların üzerinde, yavaşça üzerine doğru gelen koca bir okyanusa karşı duruyordu. Çünkü bir insanın tüm güçlerinin, derinin altına sızan ve rahatsızlık veren bir kum tanesini dışarı atmak için bilinçsizce birleşmesi gibi, Sanderson'ın ormanın kolektif bilinci dediği şeyin tüm kütlesi de arzusunun yolu üzerinde duran bu insan atomunu dışarı atmak için çabalıyordu. Kocasını seven kadın, ormanın derisinin altına sızmıştı. Atacakları, süpürecekleri, yok edecekleri oydu, kocası değil. Sevdikleri ve ihtiyaç duydukları için kocasını hayatta tutacaklardı. Onu canlı ele geçirmek istiyorlardı. Eve güvenli bir şekilde ulaştı, ancak yolunu nasıl bulduğunu asla

hatırlamıyordu. Her şey basitçe ilerlemişti. Dallar neredeyse onu dışarı çağırıyordu.

Ama o gölgeli araziye terk ederken, sanki ormanın yükselen meleği, Sophia'nın arkasında yeşil, parıltılı ve geçilmez bir bariyer oluşturan sayısız yapraktan, alevli bir kılıcı tam sınırda geri çekmiş gibi hissetti. Ormana bir daha asla girmedi.

Günlük işlerini, kendisini bile sürekli şaşırtan bir sakinlik ve sessizlikle sürdürdü, çünkü bu dünyaya aitmiş gibi görünmüyordu. Hava karardıktan sonra çay içmeye gelen kocasıyla konuştu. Kaybedecek bir şey kalmadığında, teslimiyet tuhaf bir cesaret getirir. Ruh risk alır ve cesaret eder. Bu da bazen yükseklerle giden tuhaf bir kestirme yol değil midir?

“David, bu sabah ben de ormana gittim, senden hemen sonra yola düştüm. Seni orada gördüm.”

“Harika değil miydi?” diye basitçe cevap verdi, başını biraz eğerek. Bakışlarında şaşkınlık ya da kızgınlık yoktu; daha ziyade yumuşak ve nazik bir bıkkınlık vardı. Gerçek bir soru değildi bu. Rüzgârın aniden saldırdığı, eğilmek istemediği halde eğdiği, hafif bir isteksizlikle boyun eğen bir bahçe ağacını düşündü Sophia. Artık kocasını sık sık bu şekilde, ağaçlara özgü bir biçimde görüyordu.

“Gerçekten de harikaydı, canım, evet,” diye alçak sesle cevap verdi, sesi belli belirsiz çıksa da titremiyordu. “Ama benim için çok tuhaf ve büyüktü.”

Gözyaşlarının tutkusu, o fısıltının hemen altında, kendilerini açığa vurmadan yatıyordu.

Bir şekilde onları geride tutuyordu.

Bir duraklama anı oldu ve sonra ekledi:

“Bunu her geçen gün daha da fazla hissediyorum.” Sesi, lamba ışıııyla aydınlanan odada, rüzgârın dallardaki hısrıtısı gibi yayıldı. Adamın yüzünde gördüğü o gençlik ve mutluluk ifadesi tamamen kaybolmuş, yerini, kendini rahat edemediği bir ortamda bulduğu için belli belirsiz üzülen bir adamınki gibi bir tükenmişlik ifadesi almıştı. Evden, odalara, duvarlara ve mobilyalara geri dönmekten nefret ediyordu. Tavanlar ve kapalı pencereler onu hapsediyordu. Yine de karısından rahatsız olduğuna dair hiçbir işaret yoktu. Sophia’nın varlığının hiçbir önemi yokmuş gibiydi; gerçekten de onu neredeyse hiç fark etmiyordu. Evlilikleri içinde uzun sreler boyunca ondan uzak kalmış, karısının varlığını unutmuştu. Ona hiç ihtiyaç duymamıştı. Yalnız yaşamıştı. Her ikisi de yalnız yaşamıştı.

Bu korkunç savaşın kendisine karşı olduğunu ve teslimiyet şartlarının kabul edildiğini anladığı dış işaretler ise tam anlamıyla acınasıydı. İlaç kutusunu rafa kaldırdı, kocası sormadan önce öğle yemeği hazırladı; yalnız ve erkenden yatağa geçti, n kapıyı açık bıraktı, salonda lambanın yanına süt, ekmek ve tereyağı koydu; tüm bunlar yapmak zorunda hissettiği işlerdi. David giderek daha fazla, hava çok şiddetli değilse akşam yemeğinden sonra bile dışarı çıkıyor, ormanda saatlerce kalıyordu. Ama aşağıda n kapının kapandığını duyana ve hemen ardından onun dikkatli adımlarının merdivenlerden süzülerek odaya usulca girdiğini bilene kadar asla uyumuyordu Sophia. Adamın düzenli ve derinden nefes alışını duyana kadar uyanık kalıyordu. Direnmek için tüm gücü ya da arzusu tamamen tükenmişti. Karşısındaki şey çok büyük ve güçlüydü. Teslimiyet tamamlanmış, gerçek vücut bulmuştu. Bu, onu ormana kadar takip ettiği günden beri belliydi.

Dahası, kendisinin saf dışı bırakılma zamanı da yaklaşıyor gibiydi. Zaman sinsice, tıpkı küçükken korktuğu gelgitin

yükseliş gibi yavaş ve emin adımlarla yaklaşıyordu. Suyun yükseldiği yerde sakince durmuş, sürüklenip gitmeyi bekliyordu. Kışın ilk günlerindeki o korkunç günler boyunca çimenliğin karşısında, etrafını saran orman bu anın gelişini beklemiş, sessiz dalgalarını ve akıntılarını ayaklarına doğru yönlendirmişti. Ama o ne İncil'i ne de dua etmeyi bırakmamıştı. Dahası, bu tam teslimiyet ona bir şekilde garip bir kavrayış kazandırmıştı ve kocasının kendini dışındaki korkunç güce bırakışını olmasa da böylesi bir terk edişin mutlak anlamda kötücül denilemeyecek, gölgede kalan kimi manalarını az çok kavrayabilirdi -bu mümkündü, evet, ama salt bir mümkünlükten çok daha fazlasıydı- ve bunu da yaptı.

Şimdiye kadar öte dünyayı iki keskin yarıma bölmüştü: İyi ruhlar ya da kötü ruhlar. Ama artık zihninde, elyaf üzerindeki tanrıların ayak sesleri gibi yumuşak ve çok belirsiz sesler belirliyordu; bu kesin yarımaların ne birine ne de diğere ait olan başka güçler de söz konusu olabilirdi. Düşüncesi bu noktada durdu. Ama asıl düşüncesi onun küçük zihninde yerini korudu ve kalbinin genişliği sayesinde orada kaldı. Hatta beraberinde bir çeşit teselli bile getirmişti.

Tanrısının müdahale etme ve yardım etme konusundaki başarısızlığını -ya da onun ifade etmeyi tercih ettiği gibi isteksizliğini- bir ölçüde anlamaya başlamıştı. Çünkü burada belki de apaçık bir kötülüğün değil, yalnızca genellikle insanlıktan uzak duran, yabancı ve yaygın anlamda bilinmeyen bir şeyin söz konusu olduğunu düşünmeyi giderek daha da mümkün buluyordu. İkisi arasında bir uçurum vardı ve Bay Sanderson konuşmalarıyla, açıklamalarıyla ve zihin biçimiyle bu uçurumu kapatmıştı. Kocasını bu sayesinde uçuruma giden yolu bulmuştu. Mizacı ve ormana olan doğuştan tutkusu, taşıdığı ruhu buna hazırlamıştı ve gideceği yolu, en az direnç gösteren yolu gördüğü anda işe koyulmuştu. Ha-

yat elbette herkese açıktı ve kocası istediği yeri seçme hakkına sahipti. Kocasını, ondan ve diğer insanlardan uzakta kalmayı seçmişti, ama Tanrı'dan uzak kaldığını kesin bir dille söylemek mümkün değildi. Bu ise kaçındığı, verdiği halde asla gerçekten yüzleşmediği muazzam bir tavizdi Sophia adına; yüzleşmesi için fazla devrimci bir yapıda olması lazımdı. Ama bunun ihtimali şaşkın zihnini kurcalıyordu. Bu kocasının yolculuğunu geciktirebilir ya da ilerletebilirdi. Kim bilebilirdi ki? Güneşin yörüngesinden bir serçenin düşüşüne kadar her şeyi böylesine muhteşem ayrıntılarla düzenleyen Tanrı, neden kocasının özgürce yaptığı seçime karşı çıksın ya da onu engellemek ve durdurmak için müdahale etsindi ki?

Boyun eğmenin başka bir yönünü daha fark etmeye başlamıştı Sophia. Bu ona huzur olmasa bile rahatlık veriyordu. Tanrı'sını küçümseyen her şeye karşı savaşıyordu. Belki de O'nun bunu bilmesi yeterliydi.

"Dışarıdaki ağaçların arasında yalnız değilsin, değil mi canım?" diye cüretkâr bir biçimde söze girdi bir gece, adam gece yarısından çok da uzak olmayan bir saatte parmak uçlarında eve girerken. "Tanrı seninle mi?"

"Hem de bütün azametiyle," diye coşkuyla cevap verdi David, "çünkü O her yerde. Tek dileğim ise senin..."

Ama giysilerini kulaklarına tıkadı Sophia. David'in dudaklarından dökülen davet, duymaya katlanabileceğinden çok daha fazlaydı. Sanki ondan, kendi idamı adına acele etmesini istiyor gibiydi. Yüzünü çarşafın ve battaniyelerin arasına gömdü, bir yaprak gibi her tarafı titriyordu.

IX

Böylece ortadan kaldırılacak kişinin kendisi olduğu düşüncesi giderek büyüdü Sophia'nın içinde. Belki de zihninin bu şekilde zayıflaması, bunu gösteren ilk işaretti. Çünkü ağaçlar yollarına çıkan şeyin, onun zihinsel başkaldırısı olduğunu hissediyorlardı. Bu aşıldığında, fiziksel varlığının bir önemi kalmayacaktı. Zararsız hale gelecekti.

Yenilgiyi kabullenmiş, çünkü kocasının saplantısının aslında kötücül olmadığını hissetmeye başlamıştı; aynı zamanda korkunç bir yalnızlığa dair koşulları da sineye çekmişti. Artık kocasına aydan bile daha uzaktı. Hiç ziyaretçileri yoktu. Arayanları çok azdı ve eskisinden daha az heveslilerdi. Kışın boş karanlığı önlerindeydi. Komşuları arasında, kocasına sadakatsizlik etme ihtimalinin uzağında güvenebileceği kimse yoktu. Bay Mortimer bekâr olsaydı, zihnini kemiren bu yalnızlık çölünde ona yardım edebilirdi, ama karısı buna engel oluyordu; çünkü Bayan Mortimer sandalet giyiyor, fındıkların insanın temel gıdası olduğuna inanıyor ve kaçınılmaz olarak Bayan Bittacy'nin tehlikeli bularak korkmayı öğrendiği "nihai belirtilere" benzeyen, başka kendine özgü davranışlarda bulunuyordu. Çok çaresiz bir yalnızlık içindeydi.

Zihninin kendi kuruntularıyla beslendiği bu ıssızlık, ruh sağlığının giderek bozulmasının ve çöküşünün asıl nedeniydi.

Soğuk havaların kesin olarak gelmesiyle kocası hava karardıktan sonra gezintiye çıkmaktan vazgeçti; akşamları

ateşin başında birlikte vakit geçiriyorlar, *The Times* okuyor, hatta bir sonraki baharda erteledikleri yurtdışı ziyaretlerini konuşuyorlardı. Bu değişiklik onu huzursuz etmiyordu; kocası akli başında ve rahat görünüyor, ağaçlardan ve ormandan pek az söz ediyordu. Sağlığı, ortam değişikliği sayesinde çok daha iyiydi ve Sophia'ya karşı, ilk balayı günlerinde olduğu gibi sevecen, nazik ve ufak tefek şeylere imtina gösteren bir halde hareket ediyordu.

Ama bu derin sükûnet onu aldatamazdı; bunun, adamın kendinden, karısında ve ağaçlardan artık emin olduğu anlamına geldiğini çok iyi biliyordu. Her şey onun derinliklerinde gömülü ve güvendeydi, o merkezdeki varlığa içinde uyumsuzluğa işaret edecek türden yüzeysel dalgalanmalara müsaade etmeyecek kadar sıkı sıkıya bağlıydı. Hayatı ağaçlarda saklıydı artık. Kışın rutubeti yüzünden korktuğu humması bile onu rahat bırakmış gibiydi. Artık nedenini biliyordu: Humma, ormanın onu elde etme çabasından, kocasının buna karşılık verme ve bundan kurtulma gayretinden kaynaklanıyordu. Sanderson o lanetli açıklamalarıyla gelene kadar hiç anlayamadığı, şiddetli bir huzursuzluğun fiziksel sonuçlarıydı bunlar. Şimdi durum tam tersiydi. Köprü yapılmıştı. Kocası artık gitmişti.

O cesur, sadık ve kararlı ruh, Sophia ise kendini tamamen yalnız bulmuş, hatta onun geçişini kolaylaştırmaya çalışmıştı. Zihninde açılan devasa bir yarığın dibinde duruyormuş gibi görünüyordu, duvarları ise kaya değil, gökyüzüne uzanan ve onu içine alan ağaçlardı. Orada olduğunu yalnızca Tanrı biliyordu. İzliyor, izin veriyor, hatta belki de onaylıyordu. Her halükârda olan biteni biliyordu.

Dahası, evdeki o sessiz akşamlarda ateşin başında oturup evin etrafında dolaşan rüzgârları dinlerken, kocası o yabani aşkının onun için döşediği dünyaya sürekli erişebiliyordu.

Bir an bile bu dünyadan kopmuyordu. Yüzünün ve dizlerinin önüne açtığı gazeteye bakıyor, purosunun dumanının kenardan yukarı doğru kıvrıldığını görüyordu Sophia, çoraplarındaki küçük delikleri fark ediyor ve kocasının eskiden olduğu gibi yüksek sesle okuduğu haberleri dinliyordu. Ama bütün bunlar onun kendi üzerine bir amaç uğruna örttüğü bir perdeydi. Onun arkasındaydı kocası. Asıl meseleyi fark ettirmeden ilerletirken, gözleri önemsiz ayrıntılara çevirmek bir hokkabaz hilesiydi. Harika bir biçimde idare ediyordu durumu David, onu üzmemek için çektiği acılardan dolayı kocasını seviyordu; ama tüm bu süre boyunca, gözlerinin önünde o koltukta oturan bedenin, asıl benliğinden artık küçücük bir parça taşıdığını da biliyordu. Bir cesetten biraz daha fazlasıydı David. Boş bir kabuktu. Onun asıl ruhu ormanın ötesinde; ormanın sürekli kükreyen kalbine yakın bir yerdeydi.

Karanlıkla birlikte orman da cesurca gelip duvarlara ve pencerelere dayanıyor, onları gözetliyor, arduazların ve bacaların üzerinde dolaşıyordu. Çimlerde ve çakıllı yollarda rüzgâr sürekli esiyor, adımları tekrar tekrar gelip gidiyordu; birileri sürekli ormanda konuşuyormuş, birileri de evdeymiş gibiydi. Alacakaranlıktan sonra merdivenlerde Sophia'nın yanından geçiyor ve yumuşak, boğuk, nazik ama büyük bir güçle geçitlerden aşağıya doğru yöneliyor, sanki gündüzden parçalar kopmuş ve orada gölgelerin arasında kalmış gibi, dışarı çıkmaya çalışıyorlardı. Evin her yerinde sessizce dolaşıyorlardı. O geçene kadar bekliyor, sonra da çıkıyorlardı. Kocasını ise durumdan her an haberdardı. Kocasının birden fazla kez kasıtlı olarak onları göz ardı ettiğini görmüştü; çünkü Sophia oradaydı. Yine birden fazla kez, karısının yakınlarda olmadığını düşündüğü bir anda durup kulak kesildiğini, sonra sessiz bahçede ormanın uzun adımlarla yaklaş-

masını duyduğunu fark etmişti. Gecenin rüzgârlı havasında, çok çok uzaklarda olsa da onları duyuyordu. En son çıktığı o yosunlu çimenlik boyunca hızla ilerlediklerini gayet iyi biliyordu; tıpkı kendisinin adımlarını yumuşatması gibi onlar da adımlarını yumuşatıyordu.

Artık ağaçlar her an onunla birlikte evin ve yatak odalarının içinde gibiydi. Adam, onun da bunu bildiğinden habersiz onları karşılıyor ve tir tir titriyordu.

Bir gece yatak odalarında onu gafıl avladı orman. Derin uykusundan uyandı ve daha kendisini toparlayamadan kadının üzerine çöktü.

Gündüz fena halde gürültülü geçmişti ama artık rüzgâr dinmiş, sadece ufak meltemler, gecenin içinde dalgalanıyordu. Dolunayın ışınları dalların arasına sağanak halinde düşüyordu. Tepelerinde halâ fena halde bastıran rüzgâr bir canavar gibi inliyordu; ama aşağıda toprak sessizdi. Durgun ve üzerlerinden su damlayan ağaçlar öylece duruyordu. Gövdeleri ıslaktı ve ayın dokunduğu yerler ılık ılık parlıyordu. Güçlü bir küf ve dökülmüş yaprak kokusu vardı. Hava keskin ve ağır bir tona sahipti.

Bütün bunları uyandığı anda anlamıştı; çünkü ona sanki başka bir yerdeymiş -kocasını takip ediyormuş- gibi gelmişti! Rüya falan değildi; kesin, akıldan çıkmayan türden bir kesinlik hissi vardı. Uzaklara gitti, kayboldu, gecenin içine gömüldü orman. Yatakta dineldi Sophia. Geri dönmüştü.

Perdeler açık olduğu için pencerelerden yansıyan ay ışığında oda solgun bir şekilde parlıyordu ve kocasının derin uykusunda, hareketsiz bir biçimde yanında durduğunu gördü. Ama onu gafıl avlayan şey, bu anı, beklenmedik uyanışıyla odadaki, yatağın yanı başındaki, o uyurken etrafında toplanan diğer şeyleri şaşırtmış olmasıydı. Onların bu korkunç

cürekârlığı -ki hiç hesap etmemişti bunu Sophia- onu dehşete düşürmüş ve kendini toplayıp bastıramadan ani bir çığlık atmasına neden olmuştu. Ne yaptığığın farkına bile varmadan atmıştı çığlığı; odayı dolduran ama gerçekte çok az ses çıkaran uzun, tiz bir dehşet çığlığıydı bu. Çünkü ıslak ve parılda-yan varlıklar yatağın etrafında toplanmıştı. Dış hatlarını, yeşil, yayılmış kütlelerini, duvarların ve mobilyaların üzerindeki belirsiz uzantılarını görüyordu. Bir o yana bir bu yana kayıyorlardı, toplu ama yarı saydam, hafif ama kalınlardı; kendi içlerinde hareket ettiklerinden çok sayıda yumuşak hışırtıdan oluşan hafif bir gürültü çıkarıyorlardı. Seslerinde çok tatlı ve günahkâr bir şey vardı ve bu da kadının içine korkunç bir biçimde işliyordu. Her biri tek başına çok yumuşaktı, ama bir araya geldiklerinde çok korkunç gözüküyorlardı. Buz kesti bir anda. Vücudunu saran çarşaflar donmuştu sanki.

İkinci kez çığlık attı ama sesi boğazından zorlukla çıktı. Tesirleri daha da derinlere inmiş, kalbine kadar ulaşmıştı; çünkü kanının tüm hızını yavaşlatmış ve içindeki yaşamı ondan alıp kendilerine doğru akıtmışlardı. O anda direnmek imkânsız görünüyordu.

Sonra kocası uykusunda kıpırdandı ve uyandı. Bir anda tüm bu varlıklar dikleşti ve şaşırtıcı bir şekilde bir araya toplandı. Boyutları küçüldü, sonra gölgelerin boğmaya çalıştığı ışığın etkisi gibi havaya dağıldılar. Dehşete düşürücü ama bir o kadar da enfes bir andı. Soluk yeşil bir gölge tabakası odayı doldurdu. Varlıklar havada yanından geçip giderken sessiz bir hareketlilik yaşandı ve yok oldular.

Ama hepsinden önemlisi, gidiş biçimlerini görmüştü Sophia; çünkü tepedeki açık pencereden kaçtıkları sırada çıkan hengamede, haftalar önce Sanderson konuşurken çimenlikte gördüğü aynı geniş “dönüp duran daireleri” -göründüğü kadarıyla sarmalları- fark etmişti. Oda bir kez daha boştu.

Bunun devamındaki çöküntü hissinde kocasını duydu, sanki çok uzaklardan geliyormuş gibiydi sesi. Kendi cevaplarını da duydu. Her ikisi de çok tuhaftı ve normal konuşmalarına hiç benzemiyordu, kelimeler bile doğal değildi.

“Ne oldu hayatım? Neden uyandırdın beni *şu anda*?” Sesi, çam dallarındaki rüzgâr gibi fısıldayan bir tondaydı.

“Az önce odadan bir şey geçti. Dışarıdaki geceye geri döndü.” Onun sesi de yaprakların arasına dolanmış rüzgârla aynı tonu taşıyordu.

“Canım, rüzgârdı o.”

“Ama seslendi David. *Sana* seslendi, adını söyleyerek!”

“Duyduğun şey dalların hışırtısıydı, canım. Şimdi tekrar uyu, sana yalvarıyorum, uyu.”

“Her yerinde, önünde ve arkasında bir sürü göz vardı.” Kadının sesi daha da yükseldi. Ama adamın cevabındaki sesi alçak ve uzaktan geliyor, garip bir şekilde tıslıyordu.

“Ay ışığıydı, canım, yağmurda dalların üzerinde gördüğün şey.”

“Ama beni korkuttu. Tanrı’mı ve seni kaybettim, bir ölü gibi üşüyorum!”

“Sevgilim, bu sabahın erken saatlerinin soğuğu. Bütün dünya uyuyor. Şimdi sen de tekrar uyu.”

Kulağına yakın bir yerden fısıldadı David. Eliyle kendisini okşadığını hissetti Sophia. Sesi yumuşak ve yatıştırıcıydı. Ama onun sadece bir parçası orada, sadece bir parçası konuşuyordu; yanında yatan ve bu garip cümleleri söyleyen, hatta kendi kelime seçimlerine bile müdahale eden, yarı boş bir bedendi. Odada ağaçların korkunç ve loş büyüğü etraflarını sarmıştı; kışın boğumlu, kadim ve yalnız ağaçları, sevdikleri insanın etrafında fısıldaşıyorlardı.

“Bırak da ben de uyuyayım,” diye kocasının mırıldandığını duydu, tekrar yatağa yerleşirken, “beni çağırdığın o derin, leziz huzurun içinde tekrar uyuyayım.”

Kocasının düşlerden fırlamış, mutlu sesi ve süzülen ay ışığında bile yüz hatlarında fark ettiği o gençlik ve neşe dolu ifade, o parlayan, yumuşak yeşil varlıkların büyüleriyle ona yeniden dokundu. İçine işledi. Uykunun ellerini üzerine koyduğunu hissetti. Uykunun eşiğinde, bilinçsizliğin serbest bıraktığı o garip seslerden biri kalbinin içinde belli belirsiz haykırdı:

“Ormanda bir günahkâr için neşe vardır...”

Sonra uyku onu, en değer verdiği metinlerden biriyle alçakça dalga geçildiğini ve bunun korkunç bir saygısızlık olduğunu fark etmeye bile zaman bulamadan içine çekti.

Çabucak uykuya dalmasına rağmen, uykusu her zaman-ki gibi düşsüz değildi. Gördüğü ormanlar ve ağaçlar değil, tekrar tekrar karşısına çıkan kısa ve tuhaf bir rüyaydı; denizde küçük, çıplak bir kayanın üzerinde durduğunu ve bir gelgitin yükseldiğini görüyordu. Su önce ayaklarına, sonra dizlerine, sonra da beline kadar geliyordu. Rüya her geri döndüğünde, gelgit daha da yükselmiş gibi görünüyordu. Bir keresinde boynuna, hatta bir keresinde ağzına kadar yükselmiş, bir an için dudaklarını kaplamış ve nefes alamaz hale gelmişti. Rüyalar arasında uyanmıyordu; araya boğucu ve düşsüz kısa aralıklar giriyordu. Ama sonunda su gözlerinin ve yüzünün üzerine çıkarak başını tamamen kapladı.

Sonra bir açıklama; rüyaların getirdiği türden bir açıklama buldu. Anlamıştı. Çünkü suyun altında, denizin dibinden yoğun bir orman gibi yükselen yosun dünyasını; uzun, kıvrımlı gövdeleri, muazzam kalınlıktaki dalları, suyun karanlık derinliklerine okyanus yapraklarının gücünü yayan

milyonlarca canlıyı görmüştü. Bitkiler âlemi denizin içinde bile vardı. Her yerdeydi. Toprak, hava ve su ona yardım ediyordu, kaçış yolu yoktu.

Denizin altında bile o korkunç kükreme sesini duydu; dalgalar mı, rüzgâr mı, yoksa salt sesler miydi bunlar?

Böylece o kasvetli İngiliz kışının yalnızlığında, Bayan Bittacy'nin kendi kendini avlayan ve sürekli korkuyla beslenen zihni dengesizlik içinde kayboldu. Loş, güneşsiz gökyüzü ve keskin ayaza yapışan nem ile kasvet, haftalarca sürdü. Düşünceleriyle baş başa, hem kocasından hem de Tanrı'sından uzaklara çekilmiş bir halde, bahara kalan günleri sayıyordu Sophia. Uzun, karanlık bir tünelde tökezleyerek, el yordamıyla ilerliyordu. En uçta, Fransa kıyılarında parıldaayan menekşe rengi denizin parlak bir manzarası görünüyordu. Eğer dayanabilirse, orada ikisi için de güvenlik ve kaçış imkanı vardı. Arkasındaki ağaçlar diğer girişi kapatıyordu. Bir kez bile olsun arkasına bakmıyordu.

Ümidi yitip gidiyordu. Canlılık ondan uzaklaşıyor, sanki sürekli emiliyormuş gibi çekilip gidiyordu. Gücünün tükenmekte olduğu hissi yoğun ve aralıksızdı. Muslukların hepsi açıktı. Kişiliği, sanki hiç yorulmayan ve tükenmez gibi görünen bu güç tarafından dışarıya doğru itilerek durmaksızın akıyordu. Dolunayın gelgiti yenmesi gibi, onu yeniyordu. Sophia zayıflıyor, soluyor, itaat ediyordu.

İlk başta süreci izleyerek neler olup bittiğini tam olarak anlamıştı. Fiziksel yaşamı ve sağlığına bağlı olan zihin dengesi yavaş yavaş zayıflıyordu. Bunu açıkça kavramıştı. Sadece ruhu, bunlardan ayrı ve bağımsız bir yıldız gibi, bir yerlerde güvende, uzaktaki Tanrı'sının yanındaydı. Bunu gayet iyi biliyordu. Onu kocasına bağlayan ruhani aşk tüm saldırılara karşı güvendeydi. Sonradan, uygun zaman geldi-

ğinde, bu aşk sayesinde tekrar buluşacaklardı. Ama bu arada, yeryüzüyle bağlantı kurduğu her şeyi yavaş yavaş yok oluyordu. Bu ayrılık acımasızca gerçekleştiriliyordu. Ağaçların dokunabildiği her parçası, ondan sürekli olarak çekiliyordu.

Ancak bir süre sonra bu idrak gücünü bile yitirdi, öyle ki artık ne “süreci izliyor” ne de tam olarak neler olup bittiğini biliyordu. Yaşadığı tek tatmin, kocasının uğruna acı çekmenin verdiği tatlı duygu da böylece yitip gitmişti. Ağaçların dehşetiyle, parçalanmış zihninin yıkıntıları arasında tamamen yalnız kalmıştı.

Kötü uyuyordu; sabahları sıcak ve yorgun gözlerle uyanıyor, başı fena halde ağrıyor, düşünceleri birbirine karışıyor ve günlük hayata dair en zayıf ipuçlarını bile göremiyordu. Aynı zamanda tünelin ötesindeki o parlak manzarayı da göremez olmuştu; manzara soluk ışıktan oluşan küçük bir yarım daire içinde kaybolmuştu, menekşe rengi deniz ve güneş ışığı artık beyazın en küçük noktasına kadar yitmişti, birer yıldız kadar uzak ve aynı derecede ulaşılmazlardı. Artık oraya asla ulaşamayacağını biliyordu. Arkasında uzanan karanlığın içinden ağaçların gücü yaklaşp onu yakalıyor, ayaklarına ve kollarına dolanıyor, dudaklarına kadar tırmanıyordu. Gece uyandığında nefes almakta zorlanıyordu. Ağzına ıslak yapraklar, boynuna ise yumuşak yeşil dallar yapışuyordu. Ayakları ağırdu, sanki derin ve kalın toprağa yarı kök salmıştı. Devasa sarmaşıklar o siyah tünelin tamamı boyunca uzanıyor, tıpkı sarmaşıkların ya da bitkiler âleminin dev parazitlerinin ağaçların üzerine yerleşip onları öldürmesi gibi, vücudunda iyice tutunabilecekleri noktalar arıyorlardı.

Hastalık yavaş ve emin adımlarla hayatını ele geçirmiş ve onu esir almıştı. Kış ormanında dolaşan rüzgârlardan korkuyordu. Ağaçlarla birlik olmuşlardı. Her yerde onlara yardım ediyorlardı.

“Neden uyumuyorsun, canım?” Artık bakıcı rolünü oynayan kocasıydı, en azından sevgiye yaraşır dürüst bir özenle, karısının küçük istekleriyle ilgileniyordu. Sebep olduğu şiddetli savaşın tam anlamıyla farkında değildi. “Seni bu denli uyanık ve huzursuz tutan şey nedir?”

“Rüzgârlar,” diye fısıldadı karanlıkta. Saatlerdir kör pencerelerden ağaçların savruluşunu izliyordu. “Bu gece her yerde yürüyor ve konuşuyorlar, beni uyutmuyorlar. Her zamanki yüksek sesleriyle seni çağırıyorlar.”

Kocasının fısıltıyla verdiği garip cevap onu bir an için dehşete düşürmüştü, ta ki anlamını yitirip onu artık neredeyse kalıcı hale gelen karanlık bir zihin karmaşası içinde bırakana kadar.

“Ağaçlar geceleri onları heyecanlandırır. Rüzgârlar büyük, hızlı taşıyıcılardır. Onlarla birlikte hareket et canım, onlara karşı değil. Öyle yaparsan uykuna dönersin.”

“Fırtına yükseliyor,” diye söze girdi, ne dediğini pek de bilmiyordu.

“O halde onlarla birlikte hareket et. Direnme. Seni ağaçlara götürecekler, hepsi bu.”

Direnmek! Bu sözcük bir zamanlar ona yardım eden bir metnin düğmesine basmıştı adeta.

“Şeytana karşı koyarsan, senden kaçınır,” diye kendi fısıltılı cevabını duydu ve aynı saniye içinde histerik bir ağlama seliyle yüzünü yatak örtülerinin içine gömdü.

Ama kocası durumdan rahatsız olmuş gibi görünmüyordu. Belki de duymamıştı, çünkü tam o sırada rüzgâr büyük bir gürültüyle pencerelere çarptı ve ormanın dışarıdaki uğultusu arkasından odaya doldu. Belki de çoktan uykuya dalmıştı kocası. Yavaş yavaş bir tür donuk soğukkanlılık kazandı Sophia. Yüzünü örtülerden kaldırdı. Üzerinde büyü-

yen dehşeti dinledi. Fırtına yükseliyordu. Fırtına, onun için daha fazla uyumayı imkânsız hale getiren ani ve aceleci bir telaşla gelmişti.

Sarsılan bir dünyada tek başına yatıyor ve dinliyordu. Bu fırtına onun zihnindeki kırılma noktasına işaret ediyordu. Orman zaferini rüzgârlara haykırıyor; rüzgârlar da bunu geceye ilan ediyordu. Tüm dünya onun mutlak yenilgisini, kaybını, küçük insani acısını biliyordu artık. Dinlediği şey, bir zafer haykırışıydı.

Çünkü ağaçların da karanlıkta bağırdığı su götürmezdi artık. Bunlar, her seferinde binlerce büyük yelkenin çırpınına benzeyen seslerdi, bazense her şeyden çok devasa davulların uzaktan gelen gümbürtüsünü andırıyorlardı. Ağaçlar -hep birlikte- ayağa kalktı ve milyonlarca dalın gürültüsüyle gecenin içinde gürleyen mesajlarını davul çalar gibi haykırıyorlardı. Sanki hepsi kendinden geçmiş gibiydi. Kökleri araziye, çitlere ve çatılara doğru uzanıyordu. Çalı benzeri başlarını bulutların altında, büyük dallarını vahşi ve keyifli bir biçimde sürerken savuruyorlardı. Gövdelerini dik bir şekilde gökyüzüne doğru sıçratarak koşuyorlardı. Çıkardıkları korkunç seste bir karmaşa ve macera hissi vardı ve çığlıkları, kapılarını kırdığı dünyaya dökülen bir denizin çığlığı gibiydi.

Bütün bunlar olurken kocası sanki hiçbir şey duymuyormuş gibi huzur içinde uyuyordu. Çok iyi bildiği üzere bu, bir yarı ölü uykusuydu. Çünkü kocası, tüm bu yaygara koparan kargaşanın dışındaydı. Sophia'nın kaybettiği parça da oradaydı. Yanı başında sakince uyuyan beden, yarısı boşalmış bir kabuktan başka bir şey değildi.

Sonunda kış sabahı, fırtınanın ardından gelen solgun, yıkanmış bir güneş ışığıyla sahneye çıktığında, pencereye doğru sürünüp dışarı baktığında gördüğü ilk şey, çimenlerin

zerinde yatan yıkık sedirdi. Sedirden geriye sadece cılız ve sakat gövdesi kalmıştı. Geriye kalan tek büyük dalı, büyük bir fırtına girdabıyla ormana doğru çekilmiş, çimlerin üzerinde karanlık bir şekilde uzanıyordu. Bir zamanlar insanları altında barındıran o dost canlısı, görkemli geminin bir hatırası olarak, yüksek bir bahar dalgasının kumların üzerine bıraktığı bir enkazdan sürüklenen bir odun yığını gibi orada duruyordu.

Ormanın uzaklardan gelen uğultusunu duydu. İçinde kocasının sesi de vardı.

Blackwood ağaçların korkutucu olduğunu anlamıştı, çünkü ağaçların hem durağanlığa hem de şeffaflığa sahip olduğunu biliyordu. O kadar hareketsiz ve sessizdirler ki bize canlı olduklarını asla hatırlatmazlar ve biz de elbette onları sıradan birer varlık olarak kabul ederiz. O kadar her yerde ve anonimdirler ki onlara yoldan geçen herhangi biri gibi davranırız.

Bir düzeyde, bu sürekli ve görünüşte sonsuz varlık korkutucudur; bizi sahte bir güvenlik duygusuna sürükler. İğne yapraklı dostlarımız hakkındaki hayali bilgimizle kendimizi kibirli hissetmemize neden olur. Elbette böyle bir bilgimiz yoktur; onları sevdiğimizi iddia etsek bile ağaçları tamamen görmezden geliriz. Ağaçlar bizim sürekli olarak karşımıza çıkar, ancak bizden tamamen farklı bir yolculuktadırlar, neredeyse evrimsel bir zaman ölçeğinde var olurlar.

Her zaman güvenilir ve iyi huylu olduğunu düşündüğünüz bir şeyin, yavaşça sıkılaştan bir dalını boynunuza dolamasından daha korkutucu ne olabilir?

